

Foto: Robbeurse Fotografie

Wat vindt ú er eigenlijk van?

door Monica Wigman

Ledenenquête

Begin dit jaar heeft het bestuur van de Wijkvereniging een ledenenquête gehouden. Via schriftelijke of digitale vragenlijst konden de verenigingsleden zich uitspreken over de activiteiten van de Wijkvereniging, de communicatie, de inzet van vrijwilligers, de uitleenmaterialen en over de Wijkvereniging in het algemeen. Van de 1011 leden hebben er ruim 200 de moeite genomen de vragenlijst in te vullen. Dat stelt het bestuur enorm op prijs en we willen de respondenten daar hartelijk voor bedanken!

Activiteiten

Vrijwel alle activiteiten van de Wijkvereniging zijn bekend bij de leden

en worden goed beoordeeld. Bij de vraag over het takenpakket kwam naar voren dat het overgrote deel van de respondenten (181) graag wil dat het bestuur niets verandert aan het huidige takenpakket van belangenbehartiging, bevordering sociale cohesie en uitleenmaterialen.

Toch zijn er nog wel veel creatieve ideeën binnengekomen op de vraag of u nog wat mist in het takenpakket. Een greep uit de antwoorden:

- Duurzaamheid / milieu, leefbaarheid / natuur (4x);
- Diensten uitwisselen (klusjes, lessen, begeleiding) (2x);...

> Lees verder op pagina 2.

En verder...

52

PROGRAMMA KONINGS DAG

5

Algemene Ledenvergadering

6

Koningsdagvrijwilligers

9

Spoorwegonderdoorgang Kanaalweg

10

Oppenheimstraat. Verkeersdrukte rond Josephschool niet geregeld

14

Retailvisie zet buurtwinkels buitenspel

18

Buurt Business Netwerk

22

Energiebesparing. Wat kan in beschermd stadsgezicht?

32

Ouderencontact: Pilot langer zelfstandig wonen

40

Beeldkunstenaar in de wijk

Vereniging **Professoren- & Burgemeesterswijk**

Redactioneel

Visie

Foto: Franshoek Fotografie

Soms vraag je je wel eens af: 'Wat is dat toch dat er bouwplannen worden gemaakt die met handen en voeten bestemmingsplannen treden?'. Zo is de Wijkvereniging samen met bewoners in de slag met de gemeente over hun discutabele bouwplannen in de Oppenheimstraat en nu horen we van bezorgde buurtbewoners van het Gymnasium dat ook daar de voorgestelde bouwplannen niet schijnen te kloppen met het bestemmingsplan. Los daarvan heeft de gemeente ook opeens een visie. Jazeker, een visie. Een visie over dat onze wijkwinkels hier kennelijk te goed floreren in vergelijking met die in de binnenstad. Niet dat ze weg moeten hoor, die winkels. Nee, maar ja, als je blijft wordt het je als winkelier in ieder geval niet gemakkelijker gemaakt... Het moet niet gekker worden, zou je zeggen. En een tijdje geleden had de gemeente nog een visie: die ging over de Blauwe-Zoneproef... Nou, het resultaat is er. Die proef pakte zo slecht uit dat ik mezelf erop betrap bijna blij te zijn met betaald parkeren. Dus wat die bestemmingsplanaantastingen betreft houd ik mijn hart alweer vast.

Gelukkig zijn er ook fijne dingen te melden in dit nummer. Zo blijken maatregelen die een bijdrage kunnen leveren aan duurzaamheid en het milieu, best mogelijk, ondanks dat onze wijk de status beschermd stadsgezicht heeft. Ook hebben we sinds kort een Buurt Business Netwerk. Verder kijken we in dit nummer binnen bij de bewoners van de Watertoren, spreken we een expat in onze wijk, lopen en kijken we mee met de hardloopclub in onze wijk, doen we verslag van de goed bezette Algemene Ledenvergadering, spreken we met een aantal Koningsdagvrijwilligers en publiceren wij de uitkomst van de enquête die onder onze leden is gehouden.

De favoriete plek ten slotte benadrukt nog maar weer een keer dat we in een schitterende wijk wonen.

Ik wens u veel leesplezier.

Rob Beurse, hoofdredacteur

> Vervolg voorpagina

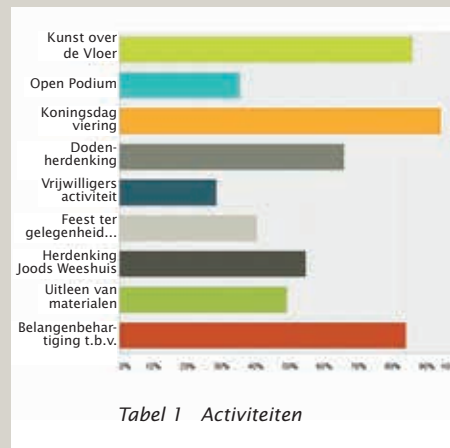
- Ouderen: tegengaan eenzaamheid/bezoek ouderen/zieken/ouderenactiviteiten;
- Jaarlijkse schoonmaak/opvoeden van de wijkgenoten (2)/zwerfvuil opruimen;
- Buurtrestaurant, buurtcafé/buurthuis (2);
- Verkeersveiligheid/-beperkende maatregelen (2);
- Activiteiten: St. Maarten/burgerrun/feestjes/teken-schilderles/sporten;
- Vluchtelingenopvang;
- Gemeente achter de broek zitten;
- Vraagbaak zijn;
- Bezoeken nieuwe bewoners;
- Buurtpreventie;
- Samenwerking met andere wijkverenigingen;
- Hoek Hoge Rijndijk/Zoeterwoudse singel;
- Vakantieopvang huisdieren.

Bij het bestuur bestaat de wens om in ieder geval het thema duurzaamheid en groen op te pakken en ook activiteiten voor jongeren op te nemen in het programma van dit jaar. De activiteiten voor ouderen worden doorgegeven aan de wijkgroep 'Ouderencontact', enkele ideeën vragen nader onderzoek, sommige geopperde activiteiten vinden al plaats en andere zijn heel sympathiek maar niet per se geschikt om op te pakken door het bestuur.

Communicatie

Voor wat betreft de waardering van de leden voor de communicatie, springt de wijkkrant er echt bovenuit: een score van 100% bekendheid en hoog gebruik en hoge waardering.

Gevraagd naar tips voor de communicatie werd het meest een digitale nieuwsbrief genoemd. Vooral vanwege de actualiteit en voor een enkeling vanwege de kosten. Dat idee gaat het bestuur verder uitzoeken. Verder stelden mensen voor om iets te doen met nieuwe bewoners: ze te bezoeken of een welkomstpakket te geven.

Praktisch probleem hierbij is dat wij als bestuur niet weten of er een nieuw iemand in de wijk is komen wonen. Verder werd er een oproep gedaan voor meer digitale communicatie zoals twitter of whatsapp. Daarbij werd ook aangegeven dat deze middelen kunnen helpen om de meningen in de wijk te peilen over issues. Dit wil het bestuur zeker verder uitdenken.

Vrijwilligers

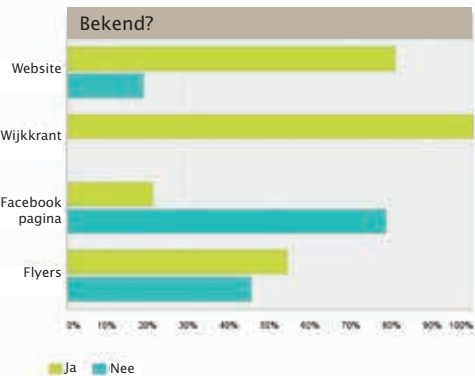
Veel mensen gaven aan geen vrijwilliger te kunnen of willen zijn voor activiteiten in de wijk. Veel hebben hun antwoord toegelicht met antwoorden als: "Ik zou wel willen, maar ik kan dat niet (meer)." Toch is het bestuur heel blij met 29 mensen die hebben aangegeven een activiteit mee te willen oppakken. We gaan binnenkort contact met hen opnemen.

Uitleenmaterialen

Een bijeffect van de enquête is dat deze ook werkt als informatiemiddel. Zo bleek bijvoorbeeld een groot deel van de respondenten (35%) niet op de hoogte van de materialen die je bij de Wijkvereniging kunt lenen voor bijvoorbeeld een buurtfeest. Maar nu weet men het dus wel! Gevraagd naar suggesties voor andere materialen noemden mensen voornamelijk groot materiaal (bladblazers, ladders en boomzagen) en spullen voor een kinderfeest (springkussen, jute zakken etc). Het bestuur gaat kijken welke zaken er op-

Foto: Robbeursefotografie

Tabel 2 Communicatie

gepakt kunnen worden met de huidige capaciteit (beheer en onderhoud) en opslagruimte. Lijn blijft wel dat het moet gaan om spullen voor buurtactiviteiten en niet voor particulier gebruik.

Opmerkingen

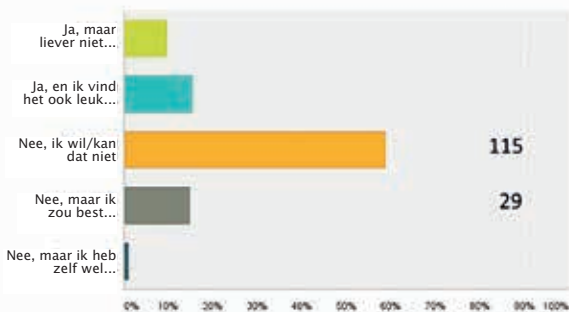
Er was ook ruimte om in het algemeen iets op te merken. Veel leden grepen die aan om te zeggen dat ze erg blij zijn met onze wijk, het werk van het bestuur en met de Wijkvereniging. Meerdere mensen maakten een opmerking over de belangenbehartiging. Inhoudelijk (onderwerpen die men na aan het hart ligt), maar ook over dat het goed zou zijn om meer leden te betrekken bij de formering van standpunten. Het bestuur neemt al deze opmerkingen ter harte.

Enkele leden maakten een opmerking over de bewoners aan de overzijde van de Hoge Rijndijk die nu bij geen enkele wijk horen en graag bij de Wijkvereniging zouden willen horen. Ook bij de ALV werd hier een opmerking over gemaakt. Het bestuur heeft al enkele jaren geleden overwogen deze bewoners 'te adopteren', maar uiteindelijk besloten dat niet te doen. De wijk die we nu bedienen is al erg groot, met veel dossiers en veel huizen om te bedienen. Dit uitbreiden met een gebied waar ook weer verschillende problematieken spelen, lijkt het bestuur op dit moment niet haalbaar. <

Lengende dagen, bloemen die verschijnen en de hoop op een warme zomer. De lente is mooi en voor mij persoonlijk deze keer extra bijzonder. Mijn negen jaar jongere zus is voor het eerst moeder geworden van een prachtige zoon. Een heel nieuw klein mannetje dat met grote ogen verwonderd om zich heen kijkt. Heel inspirerend om zelf ook weer eens met een nieuwe blik om je heen te kijken.

Nieuwe ideeën en plannen hebben we als bestuur ook voor dit jaar. De wijkvereniging is financieel gezond en dat stelt ons in staat nieuwe initiatieven te ontplooien. Op 11 april heeft Marten van Harten een lezing gehouden over professor Meijers, naamgever van de Meijerskade. Eind augustus organiseren we een voetbaltoernooi voor zes- tot twaalfjarigen en daar verheug ik me enorm op. Verder willen we activiteiten organiseren rond het thema 'Groen en Duurzaamheid'. We zijn nog even aan het broeden hoe dat vorm te geven. Koningsdag is u allen natuurlijk bekend en de voorbereiding is in volle gang!

Begin dit jaar hebben we een ledenenquête uitgevoerd. Ook de ideeën die u ons daarin aan de hand hebt gedaan, nemen wij mee als inspiratie voor dit jaar. Het goede nieuws is verder dat zich door middel van de enquête wijkbewoners hebben opgegeven die enthousiast zijn om actief te worden. Als u zich hebt gemeld, maar nog niets hebt gehoord: wij gaan u zeker nog benaderen, want we hebben u hard nodig om alle mooie plannen te verwezenlijken!

Tabel 3 Vrijwilligers

Kinderfysiotherapie Professorenwijk

Franchimontlaan 45
2313RX Leiden

Voor zuigelingen, peuters
en schoolgaande jeugd met motorische
problemen en aandoeningen.

Een afwijkende ontwikkeling kan belemmerend
werken op de motorische en/of
sociale ontwikkeling van het kind.

Kijk voor meer informatie op onze website.

Tel: 071-8884113
of maak een afspraak op
www.kftleiden.nl

E info@fysiotherapievandervalsalm.nl

I www.fysiotherapieleiden.nl

T 071-512 47 88

*'Uw bewegen
is onze zorg'*

Lammenschansweg 10, 2313 DM Leiden

Roodenburgerstraat 1a, 2313 HH Leiden

Het recept voor
advies en medicatie

Lammenschansweg 15B • 2313 DH Leiden
Tel. 071-512 35 53 • www.zuiderapotheekleiden.nl

R.n
Kwik
Timmer- en
onderhoudswerk

**Joop
van der
Hoeven**

www.ronkwik.nl

06 24 20 54 07

J. van der Hoeven

06 54 74 88 81

Foto: RobBeurseFotografie

Doe mee. **Word actief!**

Vorig jaar barstte de zaal bijna uit zijn voegen door de enorme toeloop van wijkbewoners omdat het (mis) gebruik van het Roomburgerpark in het geding was. Nu was er een wat gematigder opkomst. 28 mensen bezochten de Algemene Ledenvergadering (ALV) van onze Wijkvereniging. Toch kwamen er wel degelijk spannende onderwerpen ter tafel, zoals de omstrede retailvisie van de gemeente en de uitbreidingsplannen van het Gymnasium.

Het werd een rustige vergadering. De voorzitter opende, stelde met de vergadering de agenda vast, nam wat mededelingen door, stelde de notulen van de ALV 2015 vast en belandde zo bij het Jaarverslag. En daar was sprake van een primeur. Voor het eerst in de geschiedenis van de Wijkvereniging was het jaarverslag ook echt een verslag dat boeide door inhoud en vormgeving. "Op deze wijze kunnen alle leden in de wijk echt kennis maken met wat we het afgelopen jaar allemaal gedaan hebben", aldus de voorzitter. Complimenten alom. De voorzitter liep het jaarverslag door en maakte van de gelegenheid gebruik om het Ouderencontact voor te stellen en te bedanken voor de gevonden ruimte voor de Uitleen. Verder bracht ze de aanstaande dodenherdenking nog even extra onder de aandacht.

Op vragen van Contactgroep ouderen kwamen de indelingscriteria van de wijk weer eens langs. Het bestuur was er helder in. De grenzen zijn statutair vastgesteld en voor de noordgrens is dat de rechterzijde van de Hoge Rijndijk. Bij de modernisering van de statuten die wellicht in 2016 of 2017 zullen plaatsvinden, zal dit onderwerp als discussieonderwerp in de ALV terugkomen. Ook werd nog even stilgestaan bij de ontwikkelingen van het Lammenschans- en Veilinggebied en de op handen zijnde ongelijkvloerse kruising Spoorweg/Kanaalweg. En natuurlijk ging het ook over de Oppenheimstraat, de bouwplannen en daarmee gepaard gaande verwachte verkeersproblematiek. Kijk ook op onze site www.profburgwijk.nl voor de laatste plannen en ontwikkelingen. Ook de problemen rond het betaald parkeren kwamen aan de orde. De voorzitter zegde toe om onder meer voor wat betreft de regelingen en tarieven voor bezoekers, alert te blijven.

Zo belandden we bij het financiële deel van de vergadering. Niets dan lof. Een blijde Kascommissie, een goede en heldere begroting die, zoals zovele dingen in het leven, toch nog wel wat helderder kon volgens een van de aanwezigen.

Jaarplan

In het jaarplan was veel aandacht voor de retailvisie van gemeente. De wijkvereniging wil uiteraard de mooie

winkels in onze wijk houden en heeft inmiddels een brief naar de gemeente gestuurd. (zie artikel in deze Wijkkrant). Ook zal de Wijkvereniging zich komend jaar bezig gaan houden met de zogeheten 'verkamering' in onze wijk. De voorzitter riep de aanwezigen op om rond te kijken waar dat gebeurt. Ook zal er in 2016 een kindervoetbaltoernooi komen (zie elders in dit blad). Riny Kooi vroeg aandacht voor de zorg rondom de bijen: een bijenhotel. Ze wilde meer vlinders op bijvoorbeeld de Lorentzkade. En ze brak een lans voor het vergroenen van de boomspiegels. Ze riep op 'je straat' erbij te betrekken. Vervolgens werd afgesloten met de rondvraag.

De plannen voor uitbreiding van het gymnasium voerden hierbij de boventoon (zie elders in dit blad). Als laatste in dit deel van de vergadering werd aandacht gevraagd voor een green-carproject.

Presentatie

Het tweede deel ging over de enquête onder de leden. Bestuurslid Monica Wigman gaf een presentatie en toelichting bij de resultaten. Wilt u hier meer over weten, dan verwijzen wij u graag naar het openingsartikel van dit blad. <

Koningsdag wordt gedragen

Met zijn allen opbouwen en later een biertje doen

door Dorine Jansen en Rob Beurse

Het heeft inmiddels bijna iets vanzelfsprekends gekregen. Op Koningsdag en voorheen op Koninginnedag is de De laet de Kanterstraat omgetoverd tot een waar feestterrein met als hoogtepunt en middelpunt het 'Cobetplein'. We gaan ervan uit dat dat er elk jaar gewoon is. We plannen al ruim van te voren dat we daarheen gaan. Maar zo vanzelfsprekend is dat helemaal niet. Want al die tentjes, (kinder)spelen, muziek, drankjes, hapjes, spelletjeskaarten, een klimwand of iets anders spannends en nog veel meer, komen er niet vanzelf. Een grote groep vrijwilligers, sinds vorig jaar aangevoerd door Joop van Pijkeren steekt geheel belangeloos de handen, zeg maar gerust, de armen ver uit de mouwen. We spraken een paar van hen om u een indruk te geven van hun drijft om zo'n niet geringe inspanning te leveren.

We beginnen met Joop van Pijkeren zelf

"Het organisatiecomité is sinds vorig jaar gewijzigd. Er zijn nieuwe mensen met nieuwe inzichten en ideeën, maar globaal is de opzet hetzelfde als voorgaande jaren: er is eten, drinken, een vrijmarkt en er zijn spelletjes. Wat nieuw is, is dat dit jaar om vijf uur

kindercircus Miloco een voorstelling komt geven. We merkten dat er behoefte was aan een activiteit voor kinderen rond borreltijd, dus die is op deze manier vervuld. Uiteraard zijn de muziekoptredens voor volwassenen gewoon gebleven. We hebben dit jaar 'De Ommedijk' en 'Talking Loud'. En er is nog iets veranderd dit jaar, de bekende klimmuur is vervangen door een kruip-door-sluip-door. Dit is een soort gangenstelsel op wielen in het donker, maar je mag een lampje op als je wilt. Op de buitenkant hangen schermen waarop de kinderen die meedoen te zien zijn. We hopen en verwachten natuurlijk dat het ook dit jaar wéér een spetterend feest wordt!"

Een vast punt tijdens feest op Koningsdag is de groente- en fruitwinkel Vahrmeijer

Mevrouw Vahrmeijer vindt de saamhorigheid het mooiste aan dit feest. "Dit is het allermooiste Koningsdagfeest van Nederland," benadrukt mevrouw Vahrmeijer, "dat zeg ik niet alleen, maar dat merk je omdat het steeds drukker en drukker wordt en omdat iedereen van heinde en ver naar hier komt. Je zou denken dat mensen die van Koningsdag houden naar het centrum gaan, maar nee hoor, ze komen hier naartoe. Voor plek op de rommelmarkt komen ze al om zes uur in de ochtend."

door vrijwilligers

Vanaf acht uur tot het eind van de middag runt Vahrmeijer samen met restaurant 'De Vriend' een kraam. "Zeg maar 'De Vriend en Vahrmeijer-kraam'. Na de middag hebben we ieder onze eigen kraam. Het is fijn dat we de winkel nog open kunnen houden en bijdragen aan dit Koningsfeest. Dat zullen we blijven doen zolang onze gezondheid dat toelaat!"

Michiel 't Hart levert al jaren als vrijwilliger zijn bijdrage

"Dit jaar ben ik gevraagd voor het zogeheten stroomplan. Dat plan regelt dat alles en iedereen stroom heeft. Bijvoorbeeld het springkussen of de verschillende kraampjes met drankjes en hapjes. Sinds ik in deze wijk woon, heb ik al heel veel verschillende dingen gedaan in de organisatie – van op- en afbouwen en pannenkoekenbakken tot spelletjes begeleiden", vertelt Michiel. "Je kijkt gewoon waar je kunt helpen en dan doe je meer. En als je dan een paar keer de kabels hebt uitgerold, ben je ineens verantwoordelijk voor het stroomplan... zo gaat dat en dat is absoluut niet erg. Het is gewoon een fantastisch feest. Een feest voor zowel volwassenen als kinderen, die naar hartenlust kunnen spelen en spulletjes verkopen of trucjes laten, zien. Maar ook als vrijwilliger is het fantastisch gezellig. Met zijn allen opbouwen en later een biertje doen. Wij hebben hier bij ons in de straat geen straatfeest, maar wel het Koningsdagfeest! Al onze vrienden komen uit verschillende wijken hierheen omdat het zo leuk is en trouwens niet alleen onze vrienden, er zijn al heel veel Leidenaren die het hier ontdekt hebben."

Sas, Michiels dochter van 13, antwoordt op de vraag wat zij van Koningsdag vindt: "Ik vind het wel een leuke dag, maar op een gegeven moment groei je er een beetje uit. Dat is niet erg, want dan kun je ook gewoon de stad in."

"Ach, eigenlijk is het gewoon een feest van herkenning", zegt Michiel.

"Je zet je kinderen neer en die gaan lekker verkopen en spelletjes doen en weer dingen kopen, maar zonder de vrijwilligers van de Oranjegroep zou dat niet mogelijk zijn. Al die vrijwilligers die keihard aanpakken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat om alles op die dag goed te laten lopen en er een tópfeest van te maken. Dat is gewoon gaaf!"

Ook Carla Mattalana is al jaren als vrijwilliger betrokken bij Koninginnedag en daarna Koningsdag

Ze begon in 2007. "Ik heb van alles gedaan: zakjes snoep gemaakt, in de catering geholpen, kleine dingen die nodig zijn gezocht en bezorgd, activiteiten begeleid zoals kinderspelletjes, de kassa en de kas bijgehouden en zelfs meegelopen in de kinderoptocht, verkleed als poes. Maar ik houd me ook bezig met het opbouwen en afzetten van het plein. Het publiek moet erop gewezen worden dat hun kinderen niet overal zo maar kunnen gaan zitten met de spulletjes die ze verkopen op onze 'vrijmarkt'. Er zijn bewoners in de straat die niemand voor hun deur willen hebben. Daar moet je rekening mee houden. Of, er moet ruimte zijn in verband met de veiligheid. Ook dat is belangrijk om in de gaten te houden. En we moeten het plein zelf natuurlijk vrijhouden voor de activiteiten."

Carla legt uit dat dit jaar de catering is uitbesteed. "Die doen we niet meer zelf. Het is te groot geworden. Vroeger bezochten negenhonderd mensen het feest, nu zijn dat er bijna zesduizend over de hele dag. Dan kun je als vereniging niet meer alles zelf doen. Maar het blijft een fantastisch feest. Het mooie is dat iedereen dit samen doet; de kleine kinderen, de grote kinderen, de volwassenen. Het samenzijn en het samen vieren, zingen en spelen, met elkaar iets doen – dat is wat ik echt heel mooi vind." <

Foto's: Robbeursefotografie

Kwaliteit voor peuters

SPL is de aanbieder van peuterspeelzaalwerk in Leiden. Onze succesfactoren:

- Het kind staat centraal.
- Aandacht voor individuele talenten.
- We ondersteunen ouders.
- We bieden een goede voorbereiding op de basisschool.
- We werken in uw wijk.

Zet vast in uw agenda: zaterdag 4 juni is het tweede

SPL Peuterfeest

voor alle peuters in Leiden.

Voor informatie en inschrijving: Klantenservice, 088 3043043 (van 9 tot 16 uur), klantenservice@splopvang.nl

www.splopvang.nl

JACQUELINE HAARMODE

Voor hem en haar

DINSDAG ACTIE
Knippen HEREN 65+

€16,50

V.d. Waalsstraat 19
2313 VB Leiden
071-5140439

Maandag & Donderdag
gesloten

www.facebook.com/jacquelinehaarmode

Monique van der Meer
coaching & stressmanagement

Stresspreventie en vergroten
van veerkracht en vitaliteit

Herstellen van chronische stress
en burn-out

Relatiecoaching

Voor informatie
& afspraken

mvdm.coach@planet.nl
06 2903 7993

www.moniquevandermeer.nl

door
Astrid van Eerden

Spooronderdoorgang Kanaalweg

Op 19 maart 2015 heeft de gemeenteraad van Leiden het bestemmingsplan Spooronderdoorgang Kanaalweg vastgesteld. In dit bestemmingsplan wordt de ongelijkvloerse kruising van de Kanaalweg met de spoorlijn Utrecht-Leiden mogelijk gemaakt. In 2015 hebben voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden zoals het verleggen van kabels en leidingen en het opsporen van eventuele oude explosieven.

De spooronderdoorgang moet de verkeersveiligheid en doorstroming verbeteren en is nodig bij de verdubbeling van het treinverkeer tussen Leiden en Utrecht. Geschat wordt dat dit hele project, waarbij ook een gedeelte van de Kanaalweg wordt vernieuwd en de kruising van Kanaalweg en Melchior Treublaan onder handen wordt genomen, anderhalf tot twee jaar zal duren. De Kanaalweg wordt daarbij vanaf de Lorentzkade tot en met de spoorwegovergang volledig afgesloten voor verkeer. Gedurende de bouw wordt het autoverkeer omgeleid. Verkeer dat de stad uit moet, wordt zoveel mogelijk over de Europaweg naar de A4 gestuurd. Het verkeer dat in Leiden blijft, gaat voor een groot deel over de Lammenschansweg en de Burggravenlaan rijden.

Overleg

De Wijkvereniging heeft al in 2014 samen met andere betrokken partijen overleg gevoerd met de gemeente over het beperken van de bouwoverlast voor direct omwonenden en ook over verkeersmaatregelen die de verwachte extra verkeersdruk in onze wijk zoveel mogelijk in veilige banen kunnen leiden. Zo wordt op een deel van de Burggravenlaan tijdens de ochtend- en middagspits, als de kinderen naar school gaan, eenrichtingsverkeer ingesteld en worden extra verkeerslichten geplaatst. De daadwerkelijke bouw van de spooronderdoorgang in de Kanaalweg en de aanpak van de aansluitende wegvakken start juni 2016, maar al vanaf begin april zullen voorbereidende werkzaamheden (zoals de verkeersmaatregelen voor omleidingen via de De Sitterlaan-Burggravenlaan-Lorentzkade) in onze wijk plaatsvinden. Hierover is in maart door de gemeente een brief verspreid aan omwonenden in onze wijk. Deze brief kunt u via onze website (zie onderstaande link) ook nalezen: http://profburgwijk.nl/spooronderdoorgang_kanaalweg

Vanuit de Wijkvereniging zal dit project en de effecten van de verkeersmaatregelen in 2016 zeker nauwlettend gevolgd worden. <

Architect gezocht!

In verband met het opstarten van een rubriek over de architectuur in onze wijk zijn we op zoek naar een architect die het leuk vindt om 3 x per jaar een stukje te schrijven (500 woorden) over de verschillende architectuurvormen in onze wijk.

Lijkt je dit wat?

Neem dan contact op met:
Rob Beurse, redactie@profburgwijk.nl,
telefoon 06 - 511 637 80

Foto: RobBeurseFotografie

De voortgang van de renovatie van de Lorentzhof.

Verkeersdrukte rond Josephschool niet geregeld

De ontwikkelingen in en rond de Oppenheimstraat blijven de omwonenden, schoolbestuur, ouders én de gemeente bezighouden. In de edities van de Wijkkrant van 2015 schreven wij over de het bouwplan Oppenheimstraat 2e fase en de inspanningen van omwonenden en de Wijkvereniging om dit bouwplan op onderdelen aan te laten passen tot meer reële proporties.

Gaat 2e fase bouwplan toch van start?

Ook schreven we dat de gemeente inmiddels serieuze aandacht lijkt te hebben voor de zorgen die er zijn rond de toenemende verkeersonveiligheid en verhoogde parkeerdruk in de Oppenheimstraat en omliggende straten. Bij de gemeente is aangekaart dat van de eerder toegezegde verkeersmaatregelen na afronding van fase 1 van het bouwplan nog niets is terecht gekomen, laat staan dat de fase 2 activiteiten hier nog bij komen. De oorspronkelijk toegezegde maatregelen zouden uitgevoerd worden direct ná de oplevering van de nieuwbouw van fase 1 (de St. Josephschool) in 2011, maar er is toen niets gebeurd.

Oktober vorig jaar startte de gemeente een verkeersproef rond de verkeerssituatie Oppenheimstraat. Het gaat daarbij om een dagelijkse kortdurende, tijdelijke afsluiting in de ochtendspits (08.15 - 08.45 uur) van de Oppenheimstraat d.m.v. een verkeerspaaltje ter hoogte van de kruising Oppenheimstraat/Van Vollenhovekade. Dit in combinatie met het instellen van eenrichtingsverkeer op de Van Vollenhovekade (rijrichting vanaf kruising met Moddermanstraat naar kruising met van Vollenhoveplein).

Afsluiting nog geen succes

Door de dagelijkse kortdurende afsluiting via het verkeerspaaltje ter hoogte van de kruising Oppenheimstraat/Van Vollenhovekade is in elk geval tijdens

de ochtend(school)spits de ingang van de Josephschool verkeersvrij en veilig toegankelijk voor de kinderen. Bij de evaluatie van de verkeersproef begin 2016 bleek echter dat op veel andere aspecten de verkeersproef zeker (nog) geen succes kan worden genoemd, want

- de conciërge van de school moet tijdens de ochtendspits (vaak samen met de verkeersagent) voortdurend bij het paaltje 'posten' om te voorkomen dat hier tegen aangereden of geparkeerd wordt,
- de parkeerdruk heeft zich nu verplaatst naar onder meer de Moddermanstraat en het Van Vollenhoveplein,
- veel automobilisten houden zich niet aan het ingestelde eenrichtingsverkeer op de van Vollenhovekade.

Toch heeft de gemeentelijke projectgroep die zich bezighoudt met de

Oppenheimstraat de verkeersproef succesvol bevonden, er zouden nog slechts 'enkele nadere aanpassingen' nodig zijn. Dit beeld is ook zo teruggekoppeld aan het college van B&W Leiden, dat hierop besloten heeft dat nu in april de procedure voor de bouw van fase 2 kan worden doorgezet.

Protest

Omwonenden, schoolleiding en ouders van de Josephschool hebben hierop samen met de Wijkvereniging gereageerd door begin maart een brief te sturen aan het college van B&W en de gemeenteraad, met het verzoek dit besluit te heroverwegen of in elk geval uit te stellen tot de fase 1 verkeersproblemen écht verholpen zijn. Verschillende raadsfracties hebben naar aanleiding van deze brief inmiddels

vragen gesteld aan het college. Er is dus bijval voor de zorgen van de buurt over dit onderwerp, maar de kans is nog steeds groot dat de procedure voor de uitvoering van bouwfase 2 gewoon wordt voortgezet in april. Dit betekent dat dan de terinzagelegging (van de benodigde uitgebreide omgevingsvergunning) voor dit project zal worden gepubliceerd in de Stadskrant en op de site van de gemeente Leiden. Mogelijk is dit bij het ter perse gaan van deze Wijkkrant zelfs al het geval. Wij zullen u hierover in elk geval ook via de website en facebookpagina van de Wijkvereniging ProfBurgwijk zoveel mogelijk informeren.

- Gewoon dwars tegen het éénrichtingsgebod in: "Anders moet ik helemaal omrijden."

Foto's: RobBeurseFotografie

Het bouwplan fase 2 in het kort

Het bouwplan aan de Oppenheimstraat moet ruimte bieden aan een stapeling van maatschappelijke functies. Kinderopvang, een extra gymzaal, BSO, peuterspeelzaal, 27 zorgappartementen en een activiteitencentrum. Om deze veelheid aan functies onder te brengen in het nieuwe gebouw is het nodig om grenzen,

die het bestemmingsplan Zuidelijke Schil voorschrijft, op tal van punten te overschrijden. Dit is niet acceptabel en het gebouw wordt hierdoor te omvangrijk, was de eensluidende conclusie die alle omwonenden bij de eerste presentatie van het ontwerp in april 2013 trokken en die later ook door alle politici tijdens het verkiezingsdebat werd onderschreven. De afgelopen periode is er echter – volledig in tegenspraak met deze reacties – een aantal aanpassingen in het ontwerp doorgevoerd waarbij zelfs nog extra bouwvolume is toegevoegd. Andere belangrijke bezwaren die door bewoners en de Wijkvereniging zijn geuit tegen het plan betreffen niet alleen het gebouw zelf maar vooral ook het verdwijnen van het groene karakter en bedreiging van de

leefbaarheid / verkeersveiligheid in onze wijk . Ca. 15 bomen zouden voor het nieuwbouwplan moeten worden gekapt en parkeerplaatsen en rijroutes worden aangelegd binnen de als 'Tuin' bestemde gronden aan de Oppenheimstraat- en Burggravenlaanzijde. Een ander groot punt van zorg is het extra verkeer en de gevaarlijk kruisende verkeersstromen (tussen voetgangers, fietsers en auto's) die in en rond de Oppenheimstraat ontstaan als gevolg van de vele nieuwe functies. Het is een feit dat dat de verschillende onderdelen van het plan (zorg, BSO en gymzaal) weer extra verkeer aan zullen trekken, terwijl de Oppenheimstraat bij het in- en uitgaan van de Josephschool (en ook buiten de schooltijden door het verkeer dat de sportverenigingen aantrekken), nu al overbelast is. <

M. Fokke
tandarts

praktijk voor tandheelkunde

preventie restauratie esthetiek

voor als je een gezonde
mond belangrijk vindt

kwaliteit vernieuwend
persoonlijke aandacht

bereikbaarheid uitsluitend telefonisch:
maandag dinsdag woensdag 08.00-12.00 uur
om de week:
donderdag vanaf 11.30 uur of vrijdag 08.00-12.00 uur

www.tandartsfokke.nl

Hof van Roomburgh 4 2314ZB Leiden
Tel 071 541 42 33

Pedicure Praktijk **Lorentzkade**

Voor een afspraak bel:
06 -19626146

Voor meer informatie kijk op:
www.pedicurelorentzkade.nl

SPAANS LEREN

(Bij)les volwassenen, scholieren,

studenten. Beroepsgericht.

Individueel / Kleine groepen

Docent: mevr. C. Matallana

(Instituto Cervantes o.a. Examinator A t/m C)

Contact: carfermat@kpnmail.nl

Of: 0622413914

VERBOUWPLANNEN?

ADVIES, ONTWERP EN UITVOERING
IN ÉÉN HAND

www.maatwerk-leiden.nl

Menno de Jong 06-29 50 25 70
Pieter Versnel 06-55 86 37 20

Bouwen rond station Leiden Lammen- schans

door Eddie Lamberts
en Astrid van Eerden

In het gebied rond het station Leiden Lammen-schans vinden grootschalige bouwactiviteiten plaats. Hierbij een overzicht in vogelvlucht van de lopende en geplande ontwikkelingen.

(Y)OURS: het studenten/starters huisvestingscomplex. Het is de bedoeling dat dit een aantal geschakelde woontorens wordt met ruim zeshonderd huur-/koop-woningen in een 'campus'-achtige setting voor ca. 1900 bewoners. Ruim de helft van deze woningen is inmiddels al opgeleverd.

Bètaplein: Het Bètaplein is het toegangs- en recreatieplein dat direct achter het ROC-gebouw ligt met de toegang vanaf de Lammen-schansweg. Naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan (2014) voor dit plein werden veel bezwaren ingediend die met name gingen over het aantal en omvang van de toegestane evenementen. Ook de Wijkvereniging heeft aan de gemeente gevraagd om inperking. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke versobering in de vastgestelde evenementenregeling voor het Bètaplein. Het plein is inmiddels grotendeels ingericht.

Woontoren Bètaplein (voorheen: Greentower): de woontoren Bètaplein is de (in het oorspronkelijk ontwerp zeven-tig meter hoge) geplande woontoren met de ernaast liggende grote parkeergarage naast het ROC. Een aantal wijkbewoners richtte al begin 2014 het Comité 'Nee Tegen De Toren' op en voert intensief actie tegen de toren, onder meer door zelf aanpassingen aan de toren voor te stellen, een eigen bouwvariant voor te leggen en te overleggen met de wet-houder en de projectontwikkelaar. Naar

aanleiding hiervan en de vele bezwaren van onder meer de Wijkvereniging tegen de plannen, is het ontwerp van de woontoren in 2015 aangepast. Zo is de toren verlaagd naar 58 meter. In deze woontoren komt een groot aantal appartementen, deze zijn echter in het wat grotere/luxere segment dan in het (Y)OURS complex. De vergunningenprocedure voor de bouw van de woontoren is grotendeels afgerond en de bouw zal naar verwachting in de loop van 2016 starten. Meer informatie over de bovengenoemde projecten kunt u terugvinden via de website van de gemeente: www.gemeente.leiden.nl/projecten/bouwenaandestad/lammenschansdriehoek/.

Appartementencomplex Ananasweg/Lammen-schansweg: Recht tegenover het ROC en de toegang tot het Bètaplein is aan de overzijde van de Lammen-schansweg op het voormalige veilingterrein nóg een grootschalig bouwproject in voorbereiding. Op 9 maart werd door de gemeente en projectontwikkelaar een uitgebreide inloop presentatie (video-animaties, maquettes, bezonningsstudies etc.) voor omwonenden gehouden over deze geplande nieuwbouw aan de Ananasweg/Lammen-schansweg.

Het gaat ook hier om groot bouwproject – een rechthoek met verschillende geschakelde woontorens, variërend in hoogte van circa dertig tot zestig meter. De zestig meter hoge toren staat direct aan de ventweg/Lammen-schansweg-

zijde, in een denkbeeldig door te trekken rechte lijn tegenover (de even hoge) geplande woontoren Bètaplein (zie toelichting hierboven).

In totaal komen er circa driehonderd (met name kleinere driekamer) koop- appartementen, (gemiddeld met circa 90 m² net wat groter dan in het (Y)OURS-complex bij het ROC), waarvan het grootste deel bedoeld is voor starters, jonge gezinnen en ouderen.

Verkeer

Het grootschalige appartementencomplex vraagt ook om aanvullende verkeersmaatregelen op de Lammen-schansweg: er komen twee rotondes op de Lammen-schansweg, een ter hoogte van de Koninginnelaan en een ter hoogte van de Tomatenstraat, zodat het in- en uitvoegen naar de ventweg waarlangs het appartementencomplex (plus de parkeerplekken) kunnen worden bereikt, beter verloopt.

Voor dit project is nog een forse aanpassing van met name de toegestane bouwhoogtes van het geldende bestemmingsplan nodig. De gemeente start hiervoor naar verwachting in mei de procedure. <

Meer informatie over de bovengenoemde projecten kunt u terugvinden op de site van de projectontwikkelaar (de Raad wonen): [www.deraad-bouw.nl/media/editor/15808%20-%202015-07-08%20panelen%20A1%20\[website\].pdf](http://www.deraad-bouw.nl/media/editor/15808%20-%202015-07-08%20panelen%20A1%20[website].pdf).

Retailvisie zet buurtwinkels buit

De onlangs door de gemeente gepubliceerde retailvisie sloeg bij zowel de winkeliers als de bewoners van onze en een aantal andere wijken in als een bom. Deze visie gaat over het gezamenlijk toekomstbeeld voor winkelcentra in de Leidse regio. Helaas komen de winkels uit onze wijk en een aantal andere wijken zoals Tuinstadswijk met zijn Herenstraat niet meer voor in dat toekomstbeeld. Dat betekent niet dat bestaande winkels gesloten zullen worden, maar uitbreiding ligt niet voor de hand en wat dat voor de toekomst betekent, is onduidelijk.

van de inwoners van onze wijk geeft aan dat er behoefte is aan kleinschalige winkels. Om een voorbeeld te noemen: winkels bezorgen boodschappen thuis. Ik zou de bewoners van onze wijk daarom willen oproepen om niet alleen de winkeliers in hun

opstelling naar de gemeente te ondersteunen, maar hen ook te behouden door regelmatig ook daar eens boodschappen te doen.” Los daarvan wordt door de winkeliers gevreesd dat de waarde van de winkelpanden zal verminderen en zullen de woningen in de omgeving mogelijk in waarde dalen. Wat uiteindelijk precies het niet krijgen van het label ‘retailvisie’ voor de winkel zal betekenen, is vooralsnog onduidelijk omdat verzet en de discussie nog volop lopen.

In het kort

Wat houdt die retailvisie nu eigenlijk in en wat betekent het voor ons? Aanleiding voor de gemeente om de retailvisie te ontwikkelen was de opvatting van de provincie dat de toekomst van winkelen, winkelgebieden en winkels verandert. Zij daagde de gemeente Leiden uit om visie te ontwikkelen die tot doel heeft te komen tot een vitaal en toekomstbestendig wensbeeld voor de winkelgebieden in de Leidse regio. Het optimaal bedienen van de consument moet daarbij centraal staan. Verder zou die visie aanleiding moeten zijn om draagvlak te creëren bij gemeenten, ondernemers en vastgoedeigenaren.

Wat houdt de retailvisie onder andere in?

- In de retailvisie wordt onderscheid gemaakt tussen vier soorten winkelgebieden te weten: recreatieve winkelgebieden (centrum Leiden),

De discussie over deze retailvisie is nog niet gesloten. Wat heet: ‘is nog maar net begonnen’. Winkeliers, wijkverenigingen en bewoners lieten van zich horen op een gemeentelijke inspraakavond over dit onderwerp. De uitkomst werd in het Leidsch Dagblad omschreven als ‘Winkelvisie afgekraakt’. Onze Wijkvereniging is tegen de mogelijke nadelige gevolgen van deze visie. Daarin staat ze niet alleen. Ze trekt samen op met Ouderencontact ProfBurg-wijk en heeft contact gezocht met de winkeliers in onze wijk.

Een belangrijk doel van de Retailvisie is namelijk om leegstand in het centrum te voorkomen. Op zich is dat een prima streven, maar het is een op zichzelfstaand probleem en het heeft weinig te maken met de winkelsituatie in onze wijk. Voorzitter Regine Scholten is er duidelijk over. “Wij hebben deze ‘buurt’winkels in onze wijk nodig. Ze hebben een praktische en sociale functie en maken positief onderdeel uit van de sociale controle. Daarbij vergroten ze de leefbaarheid en de sfeer van de buurt. De samenstelling

enspel

boodschappen winkelgebieden (winkelcentra met 'grote' supermarkten), doelgerichte winkelgebieden (o.a. WOOON, Baanderij) en secundaire aankooplocaties (zoals winkels in NS-stations).

- In de retailvisie worden verschillende winkelgebieden in de Leidse regio aangewezen waar de gemeente in gaat investeren, onder het motto: maak sterker wat sterk is.

Dat betekent dat er ook gebieden zijn waarin de gemeente niet zal investeren, zoals in de winkels in onze en aanpalende wijken.

- Het aantal meters winkelruimte dient verminderd te worden.
- Het aanbod moet beter worden afgestemd op de vraag.
- Na drie jaar komt er een evaluatie over de veranderende leefbaarheid in de wijk als gevolg van het mogelijk verdwijnen van winkels.

Wat betekent dit concreet voor onze wijk?

- De winkels in onze wijk vallen niet binnen het gebied dat behoort tot de retailvisie.
- De gemeente gaat geen winkels sluiten, wel is het zo dat er waarschijnlijk geen uitbreiding meer komt van winkels in de wijk.
- Ook wordt het lastiger gemaakt om wijzigingen aan panden aan te brengen, omdat vergunningen minder makkelijk zullen worden afgegeven.
- Het aantrekken van financiële middelen zal lastiger worden. Banken zullen minder snel bereid zijn om te financieren.
- Het gaat met name om het winkel-gebied van de Zeemanlaan en de Van 't Hoffstraat. Maar ook de overige winkels vallen niet onder de retailvisie.

Wordt vervolgd... <

<p>Gratis proefles 1</p>			<p>€ 8,50 per les Deelname per seizoen (± 20 lessen)</p>
<p>Gratis proefles 2</p>		<p>TACOYO IS BIJZONDER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tacoyo verbetert uw houding, figuur en souplesse. • Dit les staat vijf kwartier en is een echte condities training • U traint in een ontspannen, niet prestatiegericht sfeer • U volgt de les in een groep, maar met uw eigen ritme • Tacoyo is voor iedereen jong en oud, maar ook vrouwen • wordt ook aanbevolen door fysiotherapeuten. • Tacoyo ontspannen uw e, stress en slapeloosheid. • Iedere les wordt afgesloten met muziek. • Tacoyo gebruikt geen apparaten. 	
<p>Gratis proefles 3</p>	<p>TACOYO: een body en mind condities training op muziek Iedere maandagavond in Leiden Van Vollenhovekade 17, gymzaal Lorentzschool</p>		
<p>Ter waarde van € 25,50*</p>		<p>Informatie en opgeven voor een proefles:</p> <p>Tacoyo Trainer Viktor Verwoerd (m) 06-41549731 (e) v.verwoerd@tacoyo.nl</p> <p><small>*Alleen voor nieuwe cursisten en niet in combinatie met andere acties</small></p>	

www.tacoyo.nl

BMS
Netwerk Notarissen

Notarissen
mr. R.H. Breedveld
mr. E.J. Moolenaar
mr. M. Schwarze

Plantsoen 25
2311 KG Leiden
T (071) 516 29 30
F (071) 516 29 35
E info@bmsnotarissen.nl

www.bmsnotarissen.nl

- > Alle rechtsgebieden
- > Combinatievoordeel bij gelijktijdig passeren van verschillende akten
- > Gratis abonnement op onze elektronische nieuwsbrief
- > Eigen parkeerterrein

drive4all

VERKEERSOPLEIDINGEN

Bij onze BOVAG-autorijschool kun je in een prettige sfeer en op ontspannen wijze leren autorijden in je eigen tempo volgens de nieuwste lesmethoden.

Hoge slagingspercentages; zie www.cbr.nl
Aantrekkelijke pakketaanbiedingen!

Kijk op www.drive4all.nl of bel 06-22682485 voor meer informatie.

Loek Groenewegen, Kanaalweg 37.

Winkeliers en wijkbewoners aan het woord

Sinds de retailvisie gepubliceerd is, is de discussie in de wijk in volle gang. Wat vinden wijkbewoners en winkeliers van dit plan, en wat betekent het voor de wijk, de winkeliers en de bewoners als de winkels zouden verdwijnen? Winkeliers en wijkbewoners vertellen.

Belachelijk

Sinds oktober 2015 runt Conny de dierenwinkel op de hoek van de Van 't Hoffstraat en Zeemanlaan. Dat is nog niet lang, maar het nieuws over de retailvisie heeft ook zeker haar bereikt en verbaasd. Ze vindt het belachelijk als er winkels zouden verdwijnen. "Waarom zou ik?" zegt ze. "Ik zit hier goed. In het begin moest ik er even inkomen, maar inmiddels doe ik goede zaken. Bovendien is het niet alleen zo dat mensen hier hun boodschappen komen doen, maar we hebben ook een sociale functie. Mensen komen een praatje maken, of hun verhaal doen. Zo'n functie heb je in het centrum bijvoorbeeld niet."

Voor ouderen zit Conny in de loop, en zware spullen bezorgt ze thuis. "Mensen weten me steeds beter te vinden. Ik wil dan ook helemaal niet weg, of verhuizen naar de binnenstad. Ik zit hier met plezier, en dat moet zo blijven!"

Sociale functie

Ook Dorien van drogisterij Van Hartevelde benadrukt de sociale functie van de winkels.

"Hier kunnen mensen met rolstoelen en scootmobiel naar binnen. Voor die mensen pakken wij graag de boodschappen in en helpen ze met betalen of pinnen. Dat zou in het centrum toch niet snel gebeuren."

"Het is hier net een dorp in de stad", vindt Dorien. "Dat maakt de wijk ook zo aantrekkelijk. Je ziet vaak mensen terug-

keren naar de wijk, juist voor de winkels. Ik begrijp het plan dan ook niet. Wij zijn geen van allen kansarme winkels, want alles draait goed. Ik zit hier nu veertien jaar, zonder problemen." Verhuizen naar de binnenstad ziet Dorien echt niet zitten. "De huur is daar hoger, en daar heb je veel meer shoppubliek, dat uiteindelijk niets koopt. Hier blijven mensen vaker een praatje maken, dat is voor mij veel fijner werken."

Praatje

Het maken van een praatje met klanten is ook voor Helga van Bloemeshop Rozemarijn belangrijk. "Daardoor hebben we een sociale functie, zowel voor de klant als voor onszelf. Dat maakt het werken extra leuk en onderscheidt zich ook van het werken in bijvoorbeeld het centrum of op het Vijf Meiplein. Bovendien: daar zitten al zo veel kappers, slaggers en bloemenwinkels. Ik heb voor deze winkel gekozen en hier wil ik blijven." De winkels doen allemaal goede zaken, zegt Helga. "Ik zie geen enkele reden waarom hier een winkel zou sluiten of verhuizen."

Dorp

Mevrouw Kamphuis woont in de wijk, op de Lorentzkade en is heel blij met de buurtwinkels. "Ik ben slecht ter been", vertelt ze. "Maar de winkels op de Zeemanlaan en Van 't Hoffstraat kan ik net bereiken. Elke dag heb ik een loopje, en dan doe ik wat boodschappen. Ik wil graag zien wat ik koop, en hier in de buurt is alles vers. Ik heb bijna alles binnen handbereik."

Mevrouw Kamphuis vindt de winkeliers stuk voor stuk erg bereidwillig. "Iedereen staat altijd klaar om even te helpen. En de winkeliers weten ook wie je bent, dat vind ik ook prettig. Het is hier net een dorp. De winkels geven de wijk haar sfeer en charme. Maar als de winkels hier

weg zouden zijn, dan moet ik ook verhuizen. Want dan kan ik geen boodschappen meer doen in de buurt, en daar ben ik vast niet de enige in. Het wordt ouderen dan onmogelijk gemaakt om hier zelfstandig te kunnen wonen."

Veilig

Ook mevrouw Wieten, wonend op de Burggravenlaan, vindt dat de winkels in de Van 't Hoffstraat sfeer geven aan de ProfBurgwijk. "De winkels maken de wijk tot wat ze nu is", zegt ze. "En kansarm? Dat zie ik niet. Ik zie altijd zo veel mensen in de winkels, dat wijst er toch op dat er goede zaken gedaan worden." Tot ongeveer een jaar geleden woonde haar gehandicapte dochter bij mevrouw Wieten thuis. "Zij kon van hier naar de winkels in de buurt lopen, zelfstandig. Als ze op woensdag bij mij is, gaat ze zelf naar de kapper. Ook voor haar, en voor gehandicapten is het belangrijk dat ze veilig kunnen winkelen, en dat kan hier. Bovendien kennen de winkeliers haar. Dat geeft veiligheid, dat is belangrijk."

Zelfstandig thuiswonen

Els van Oosten behoort tot de jongere generatie in onze wijk. Zij haalt veel van haar boodschappen in de winkels. Voor zichzelf, maar ook voor haar burens die al wat ouder zijn. Zij vindt: "Natuurlijk moet je oog hebben voor economische veranderingen. Zo kreeg ik bijvoorbeeld onlangs per post een kartonnen envelop met bloemen toegestuurd.

Als twintiger kom ik regelmatig in de winkels in de Van 't Hoffstraat. Vaak doe ik daar ook boodschappen op verzoek van mijn oudere burens. Dat past in het overheidsbeleid dat erop gericht is mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. De gemeentelijke voorname gaan aan deze en alle andere sociale aspecten van buurtwinkels voorbij. Dat komt waarschijnlijk omdat de retailvisie tot stand is gekomen op basis van een rapportage door een bedrijf dat gespecialiseerd is in retailonderzoek. Maar het gemeentebestuur zou desondanks wel oog moeten hebben voor andere belangen. Ik vind dat je de vraag of iets toekomstbestendig is niet zo eenzijdig moet benaderen. Het is misschien net als met die bloemen; het verzenden van zo'n kartonnen doos is waarschijnlijk heel efficiënt. Maar het is de vraag wie hier precies bij gebaat is." <

**Volgende
bijeenkomst**

dinsdag 10 mei

Locatie volgt.
Opgeven via post@annetstruik.nl

Zelfstandige ondernemers en ondernemende professionals in de wijk bij elkaar te brengen in een Buurt Business Netwerk (BBN). Met de bedoeling elkaar te inspireren en te ondersteunen en expertise en ideeën uit te wisselen. Dat stond Annet Struik voor ogen. Op maandagavond 8 februari was het zover. In de prachtige aula van de St. Josephschool ontving zij dertig belangstellende ondernemers uit onze wijk.

door Rob Beurse

Putten uit de rijkdom van de wijk

Het is 19.30 uur en de ene na de ander druppelt de aula van de St. Josephschool binnen. Het is een heel divers gezelschap van beginnende zzp'ers tot ondernemers die al jaren bezig zijn, en vanaf het eerste moment is iedereen met iedereen in gesprek. "Het netwerken is bij binnenkomst al begonnen", zoals initiatiefneemster Annet Struik in haar welkomstwoord constateerde.

De dertig ondernemers uit onze wijk staan rond het podium waarop Annet hun aandacht vangt met haar ideeën en enthousiasme. Ze ziet deze eerste bijeenkomst als een zoektocht naar wat

zo'n netwerkvond waardevol maakt voor de bezoekers. Ze heeft daartoe een flexibel programma voorbereid. Bijna als vanzelfsprekend gaan de aanwezigen in groepen uiteen en buigen ze zich over de vragen die Annet van te voren op een flip-overvel geschreven had.

Het ging er zeer serieus aan toe. De oogst was inspirerend en gaf aanleiding tot veel inbreng en aanvulling. De algemene opvatting is dat hoewel zo'n netwerk een prachtig platform is om 'te halen en te brengen', dat niet te veel benoemd moet worden. Het moet als

het ware organisch ontstaan. Of zoals iemand het verwoordde: Eerst moet je elkaar leren kennen dan ontstaat er vanzelf iets.

Op de wens om op een volgende bijeenkomst een spreker aan het woord te laten, kwam het voorstel dat dit het beste iemand uit het gezelschap zelf zou kunnen zijn. "Want wat kunnen we beter dan putten uit de rijkdom van de wijk?"

Buurt Business Netwerk:

Een interessant buurtinitiatief in een paar woorden: professionals, saamhorigheid, buurtgenoten, laagdrempelig, inspiratie, vertrouwen, maak gebruik van elkaars ervaringen en kennis.

Klaas Jan Doeven

Buurt Business Netwerk-bijeenkomst

"Als je een tijdje in onze wijk woont, zijn er allerlei dwarsverbanden te vinden waarlangs je mensen kent: via school, de kinderen, de straat of de Wijkvereniging. En nu heb ik er weer een dwarsverband bij. Dat was mijn voornaamste gevoel maandagavond: ontzettend leuk om nieuwe mensen te leren kennen uit je eigen buurt die interessante dingen doen."

Monica Wigman

Het opzetten van een buurtnetwerk voor ondernemers is op zich natuurlijk een uitstekend initiatief. Om zo'n plan echter net die ene stap verder te nemen en mensen daadwerkelijk bij elkaar te brengen is wat Annet Struik gedaan heeft. Tijdens een zeer geanimeerde eerste bijeenkomst is denk ik het fundament gelegd onder wat in potentie een zeer krachtig netwerk kan worden.

Ruud van Etteger

Wat een heerlijke avond! Het voelde als een feestje en een warm welkom in de wijk.

We waren met zo'n dertig personen, met een heel diverse achtergrond. Ik genoot ervan om mensen al snel na binnenkomst, geanimeerd met elkaar te zien praten.

Er zijn ook plannen ontstaan voor volgende bijeenkomsten. Zo gaan ondernemers uit de wijk kort vertellen over hun hun ondernemerslessen en -successen. Verder gaan we vanuit

het netwerk onder meer het fenomeen huiskamerkantoor faciliteren en het uitwisselen van concrete kennis op verschillende vlakken door middel van kleine workshops.

Na afloop vertelde bijna iedereen me hoe blij ze waren dat ik dit initiatief had genomen. Dat raakte me en maakte me blij. Fijn om te zien hoe het idee van een Buurt Business Netwerk in vruchtbare aarde is gevallen! <

Annet Struik

advertenties

UW BRUILOFT GEFOTOGRAFEERD DOOR TWEE ERVAREN PROFESSIONALS.

*Want belangrijke
momenten leg je vast.*

ROB BEURSE FOTOGRAFIE

 Kapteynstraat 33 - 2313 RL Leiden ■ www.robbeursefotografie.nl - telefoon: 06-51163780

Vroeger werd de stad vooral bewoond door mensen die hier of in de omgeving geboren waren. Maar er is veel veranderd. Om wat te noemen: De universiteit is sterk gegroeid, er is een bio-sciencepark ontstaan, voor de modernste vliegtuigen worden hier onderdelen vervaardigd, in Noordwijk werkt men aan de ruimtevaart. Dat betekent dat er hier veel hoogopgeleide mensen – ook uit het buitenland – naartoe komen en wijkgenoten worden.

door Alfred Dernison

Foto: FransHoekfotografie

Welkom in onze wijk

Als was hij een echte Hollander fietst hij h

Zulke nieuwe wijkgenoten zijn de Williams. Corey, Trisha en hun dochtertje Olivia wonen sinds vorig jaar op de De Sitterlaan.

Corey studeerde aan de universiteit in de staat Missouri. Aanvankelijk studeerde hij theologie. Hij verdiepte zich in het Grieks en het Hebreeuws. Gaandeweg verschoof echter zijn belangstelling. Hij ging zich meer richten op godsdienst als sociaal verschijnsel en studeerde af als cultureel

antropoloog. In 2009 kreeg hij de kans om onderzoek te doen in Nigeria. Hierbij maakte hij gebruik van de methode van participerende observatie.

In 2011 rondde Corey zijn veldwerk in Nigeria af en ging in Edinburgh aan een proefschrift werken.

Baan in Leiden

Dat proefschrift 'Interreligieuze ontmoetingen in een West-Afrikaanse

stad' heeft hij begin 2015 met succes verdedigd. De Williams, Corey was inmiddels getrouwd met een fysiotherapeute, dachten er over om terug te gaan naar de Verenigde Staten. Ze ontmoetten echter John Platvoet en die wees op de mogelijkheid van een aanstelling bij de Leidse Universiteit. Corey houdt zich nu niet alleen bezig met lesgeven, hij is ook als rapporteur intensief betrokken bij de organisatie

heel wat af

van een congres over de relaties binnen multireligieuze samenlevingen dat dit jaar in Qatar wordt gehouden. Toen de Williams naar Leiden kwamen was Trisha in verwachting. Een van de eerste aankopen werd een kinderwagen, maar die aankoop leverde ook een huis op. In de winkel ontmoetten zij een Canadees die in Leiden woonde, terugging naar zijn geboorteland en zijn huis wel wilde verhuuren.

Aangename buurt

Kort nadat de familie naar Leiden kwam werd Olivia in het LUMC geboren. Hiermee werd een Amerikaans gezin een beetje Leids. Ze hebben regelmatig contacten met de burens maar ook via de universiteit en de kerk is er een kennissenkring ontstaan. Zij zijn lid van de International Church of Leiden in Zuid-West.

Corey vindt Nederland een prettig land. Hij voelt zich hier welkom. De buurt waarin de Williams nu wonen wordt als heel aangenaam ervaren.

De omgeving ziet er fraai uit en de aanwezigheid van de basisvoorzieningen op loopafstand: slager, kaaswinkel, drogist en drankhandel is erg prettig. Het verkeer over de De Sitterlaan is ook geen probleem en Olivia vindt het zelfs leuk om naar de bussen te kijken. Trisha gaat dikwijls wandelen in het Plantsoen. Sporten doet ze in het Cronesteyn Park. Om met kennissen te lunchen gaat ze naar de Tuin van de Smid. Corey zelf heeft het echter druk en is veel in het buitenland. Maar als was hij een echte Hollander fietst hij heel wat af en schuwt daarbij geen regenbui. <

Lit.: C.L. Williams: Interreligious encounter in a West African city, A study of multiple belonging and identity among the Yarabo of Ogbomona, Nigeria; diss. Edinburg 2015.

Vlierbloesem Champagne

Foto & recept:
Dorlien Jansen

De lente is in volle gang en het zal niet lang meer duren of de eerste vlierbloesem komt weer aan de struiken. Tijd om je eigen champagne te maken! Het recept komt van Joyce de Jong (thefatjudge.nl>projecten>vlierbloesembubbels). Het alcoholpercentage van deze champagne ligt vrij laag. Tussen de twee en zes procent.

Voor 6 liter:

- 15 schermen vlierbloesems (pluk ze vanaf 1 meter hoog i.v.m. de viervoetige vrienden in onze wijk)
- 4 liter heet water
- 700 g suiker
- sap en geraspte schil van 4 citroenen
- 2 el. witte wijnazijn
- zakje gist
- 6 beugelflessen van 1 liter

Los de suiker op in vier liter heet water in een grote pan of brandschone emmer. Laat volledig afkoelen en voeg twee liter koud water toe. Schud de bloemen goed uit om eventuele beestjes los te schudden (niet afspoelen, je hebt het stuifmeel nodig), knip zoveel mogelijk de groene stelen weg. Doe de bloemen met het citroensap en -schil en de azijn bij het water en roer alles goed door.

Zet de pan of emmer op een koele, droge plek met een schone theedoek erover.

Dag 3

Je zou nu iets van bruis of schuim moeten zien, zo niet, dan een snuf droge gist toevoegen en goed doorroeren.

Dag 6

Tijd om te bottelen. Zeef de mix en vul de flessen. Sluit ze daarna af. Om de vergisting een kick-start te geven, zet ze even in het zonnetje. Is de vergisting in de fles eenmaal gestart, laat dan vier keer, om de dag wat gas ontsnappen. Bewaar de flessen op een (koele) plek waar ze, mocht de vergisting sneller gaan dan gedacht, zo min mogelijk kwaad kunnen.

Dag 21 Eindresultaat

De flessen hebben nu zo'n twee weken op een koele plek gestaan en als het goed is heb je nu een plof(je) als je een fles opent. Dit zal groter worden naarmate ze langer staan.

Proost!

Onze wijk is een beschermd stadsgezicht. Daarmee wordt erkend en vastgelegd, dat de opzet en het uiterlijk van algemeen belang zijn vanwege hun schoonheid en onderlinge ruimtelijke samenhang. De gemeente doet haar best om het karakter van de wijk te behouden via een beschermend bestemmingsplan. Deze bescherming is niet zo zeer op individuele panden gericht, maar meer op de karakteristieke structuur. De woningen in onze wijk zijn gewild door de architectuur en het karakteristieke straatbeeld met veel groen. Dat willen we natuurlijk zo houden. De woningen zijn wel gebouwd in een periode waarin zuinig omgaan met energie niet zo belangrijk was als nu. Als het gaat om ons wooncomfort en een lage energierekening, moet er dus wel wat gebeuren. Over wat we in dat kader kunnen doen gaat het gesprek dat we hadden met Ilse Koreman van Erfgoed Leiden en omstreken (ELO).

Energiebesparing en duurzaamheid in een beschermd stadsgezicht

Foto's: RobBeurseFotografie

Wij vroegen Ilse Koreman hoe het zit met het gebruik van zonnepanelen in ons beschermd stadsgezicht. Een paar jaar geleden was er vrijwel niets mogelijk en leek het uitgangspunt dat het niet mag behalve, als het er al zit.

“De opvattingen hierover zijn bij de gemeente wat verruimd met het oog op duurzaamheid en het milieu. De zonnepanelen zijn tegenwoordig gelukkig ook wat mooier geworden: niet meer dat harde blauw, maar rustiger zwart en zelfs dakpanrood. Wel is het zo, dat aan de voorkant van de huizen zonnepanelen in principe niet zijn toegestaan. Achter mag het wel, als de panelen niet zichtbaar zijn vanaf de straat. Een vergunning blijft ook nodig. Die krijg je het gemakkelijkste bij montage op een plat dak. Dan zijn de panelen over het algemeen helemaal niet zichtbaar.”

Maar het gaat niet alleen om zonnepanelen, maar ook over andere manieren, waarop je als bewoner je bijdrage kunt leveren aan duurzaamheid, het milieu en je portemonnee.

“Er is nog veel meer mogelijk dan zonnepanelen. Denk aan isolatie. Dubbele beglazing is daarvan een goed

voorbeeld. Dat is eigenlijk zelden een probleem. Het is soms nodig om hele kozijnen te vervangen voor het plaatsen van dubbel glas en dat mag, als de indeling van de raampartij maar hetzelfde blijft. Bij glas in lood is er de mogelijkheid om een extra glasplaat aan de binnenzijde van de woning te plaatsen. Zo blijft het karakteristieke uiterlijk behouden en wordt de warmte binnengehouden.”

Hoe zit het met andere vormen van isolatie? Spouwmuur, dak en vloer?

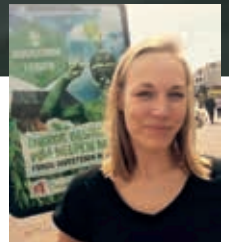
“Zonder deskundig advies kunnen die oplossingen helaas schade aanrichten. Isoleren is niet zonder risico's. Door verstoring van het evenwicht tussen warmte, ventilatie en vocht kan de binnentemperatuur stijgen en vermindert de natuurlijke ventilatie. De lucht in huis wordt vochtiger en dat kan leiden tot schimmel en houtrot. Een spouwmuur uit de jaren dertig heeft vaak een spouw van maar enkele centimeters breed. Tegenwoordig is dat minimaal tien centimeter breed. In een oudere spouw komen veel specieresten en andere verbindingen voor en dat leidt tot koudebruggen en schimmelplekken. Voor daken en vloeren gelden weer andere problemen en oplossingen, maar daar is

▪ *Ilse Koreman.*

in de woningen uit deze wijk vaak veel meer mogelijk. En dat ook zonder grote ingrepen. Isolatie van de zolder is het gemakkelijkste en levert ook al snel het beste resultaat op. Maar ook isolatie van de vloer is een goede mogelijkheid, als er voldoende ruimte is in de kruipruimte om isolerend materiaal aan te brengen. Bodemisolatie met bijvoorbeeld schelpen is eigenlijk altijd wel mogelijk. Dit werkt niet echt isolerend, maar haalt wel het vocht weg. Een heel ander verhaal is, hoe het zal gaan met gasverwarming. Het zou zo maar kunnen gebeuren, dat bij een vervanging van de ketel dit de laatste wordt die gasgestookt is. Elektrische mogelijkheden komen steeds meer in zicht: warmtepompen, infraroodpanelen en boilers op zonnewarmte zijn nu al beschikbaar. Dat wordt in de toekomst alleen maar meer.”

Hoe zit het met eventuele subsidies?

“Best goed. Er zijn momenteel duurzaamheidsleningen beschikbaar, waarmee bewoners voor een zeer lage rente allerlei maatregelen kunnen financieren. Maar er

zijn ook andere mooie subsidies, waarover we graag advies geven." (zie kader)

Rol van Erfgoed Leiden

Erfgoed Leiden kijkt graag samen met u naar de mogelijkheden om uw historische woning te verduurzamen. Het gratis advies bieden zij aan voor monumenteneigenaren en eigenaren van een historische woning in bijvoorbeeld een beschermd stadsgezicht. Het isoleren van historische woningen vraagt om een zorgvuldige aanpak. In het advies worden mogelijkheden opgesteld om energie te besparen en het wooncomfort te verhogen. Bijna elk pand is uniek en kenmerkend in zijn detaillering en historische elementen. Dit kan betekenen dat er voor u en uw buurman twee verschillende oplossingen voor handen zijn om te komen tot een meer duurzame woning.

Hoe werkt het?

Een adviseur bezichtigt uw woning en op basis hiervan ontvangt u een adviesrapport. Het advies kan bestaan uit:

- Tips om de gebouwschil beter te isoleren.

Gemeente Leiden geeft over subsidies de volgende informatie:

De gemeente biedt een regeling voor het verkrijgen van een subsidie van 25 procent van de investeringskosten, met een maximum van € 5.000,- bij het aanbrengen van:

- dakisolatie
- vloerisolatie
- gevel- of spouwmuurisolatie
- isolatieglas*
- bodemisolatie
- zonneboiler

Ook eigenaren van monumenten kunnen voor het speciale

monumentenglas een subsidie of lening aanvragen. Dit valt onder de maatregel 'glas'.

Vanaf 2 januari 2016 is het mogelijk om meerdere malen subsidie aan te vragen tot een maximum totaal bedrag van € 5.000,- per zelfstandige woonruimte.

50 procent subsidie voor de totale kosten van de aanleg van centrale verwarming met afgiftesysteem met een HR 107-ketel, (installatie en ketel) met een maximum van € 2500,-.

Deze subsidie geldt alleen in het geval van vervanging van een open geiser en gaskachels (of van een daarmee gelijk te stellen voorziening, zoals een close in boiler) door centrale verwarming met afgiftesysteem en een HR 107-ketel.

- Welke financieringsmogelijkheden van toepassing zijn.
- Tips om uw energiegelgedrag te verbeteren.
- Bekijken of een omgevingsvergunning nodig is. <

MINDFULNESS

MINDFULNESS BASED STRESS REDUCTION
MINDFUL OUDERSCHAP & MINDFUL KIDS

KIES JOUW MOMENT

WWW.HEARTFULMOMENTS.NL
ROODENBURGERSTRAAT 1A LEIDEN - 06 29 23 96 27

de Zonneboom

De Zonneboom organiseert workshops, cursussen e.d. waar antroposofie, kunst en actualiteit elkaar ontmoeten. Voor het secretariaat zoeken we een vaardig mens die eens in de 14 dagen drie uur administratief werk verricht. Het gaat onder meer om het verzenden van informatie, het inschrijven van deelnemers, eenvoudige werkzaamheden t.b.v. de boekhouder, het beantwoorden van email e.d. Ben je geïnteresseerd, beschik je over de nodige vaardigheden en wil je wat bijverdienen?

Neem dan contact op met
Ger van der Pas: 071 512 3137
(of mail naar info@zonneboom.nl)
www.zonneboom.nl

MOOIE UITVAART

Een Mooie Uitvaart...

...past bij de levensstijl van de overledene
...biedt troost en steun aan hen die achterblijven

Complete uitvaartbegeleiding

Ook voor vrijblijvende informatie

Warme groet,
Angelique

Angelique Valk | Cobetstraat 18A, 2313 KC Leiden |
06-53964420 (24 uur) | angelique@mooieuitvaart.com | www.mooieuitvaart.com

Schilder- en Onderhoudsbedrijf
Ron Chaudron
Met aandacht voor het ambacht

- **Binnen- en buitenschilderwerk**
- **Wand- en plafondafwerking**
- **Houtrotreparatie**
- **Periodiek onderhoud**
- **Fijn timmerwerk**

Kanaalstraat 34
2313 NS Leiden
Tel.: 06 - 242 016 56
rchaudron@hetnet.nl

Pedicure Letta

Pedicurebehandeling
Voetmassage

Letta van Noort - Zeemanlaan 19 - 2313 SV Leiden - 071-5120157

TEEUWEN VERZEKERINGEN

**HET ZEKERE
VOOR HET
ONZEKERE**

WWW.TEEUWENVERZEKERINGEN.NL

**DE SITTERLAAN 89
LEIDEN
TEL. 071-5149967**

Op 1 november 2001 werd Helga Nozeman de eigenaresse van Bloemenshop Rozemarijn in de Van 't Hoffstraat. Ze was jong toen ze de winkel begon: twintig jaar. Maar het was wel waar ze altijd van had gedroomd.

'Dit is wat ik van kleins af aan wilde'

Op vierjarige leeftijd wist Helga al dat ze de bloemen in wilde. "We hadden een tuinhuisje, en daar werden wel eens bloemenworkshops gegeven", vertelt ze. "Ik denk dat daar de liefde ontstaan is. Ik heb het in ieder geval niet van huis uit meegekregen, mijn vader was schilder en mijn moeder receptioniste." Omdat Helga al jong wist wat ze wilde, koos ze ook een opleiding die in haar richting paste. "Zodra het mocht koos ik ervoor om te gaan werken in een bloemenwinkel. en ik ging naar een school in Aalsmeer waar ik de opleiding tot bloembindster volgde en ook mijn middenstand-diploma haalde. Mijn vader maakte me vervolgens attent op de winkel die hier te koop stond. Ik had mijn opleiding nog niet helemaal afgerond maar dat weerhield mij er niet van om de winkel over te nemen, want dit is wat ik van kleins af aan wilde."

Internet

Niet alleen in de winkel, maar ook via internet is Helga erg actief. Via rozemarijnleiden.nl is de webshop te vinden, waar boeketten besteld kunnen worden. Ook runt Helga de website

spoedbloemen.nl, speciaal voor het bestellen van rouwstukken. "Er gaat best veel tijd in zitten om de websites goed bij te houden, maar ook dat vind ik leuk om te doen", zegt Helga. "En het is tegenwoordig erg belangrijk om online bereikbaar te zijn. Veel mensen weten ons inmiddels te vinden op internet, tot in het buitenland aan toe. Want daar bezorgen we ook."

Creatief

Het mooiste aan haar werk vindt Helga de creativiteit die ze erin kwijt kan. "En dan vooral in het maken van rouwstukken", zegt ze. "Dat is ook meteen de grootste uitdaging. Een boeket is niet zo ingewikkeld, maar het maken van een rouwstuk vind ik heel bijzonder. Je hebt te maken met de wensen van de klanten, en je wil het zo goed en mooi mogelijk afleveren. Het is ook elke keer weer anders, omdat je steeds met verschillende bloemen werkt. Daarbij komt ook dat je iets kan betekenen voor iemand. En dat is mooi."

Sinds oktober 2014 heeft Helga er een collega bij in de winkel: Carla. Met 25

jaar werkervaring is zij voor de zaak een grote aanwinst. Zo is haar specialisme in bruidsboeketten een mooie aanvulling. In maart vertrekt Carla naar Rome om mee te helpen aan de bloemversieringen op het Sint-Pietersplein waar de Paus zijn Paas-zegen geeft.

Voorkeur voor een bloem of plant heeft Helga niet. "Ik ben meer een bloemenmens dan een plantenmens", zegt ze. "Maar wanneer de eerste Lathyrus op de veiling verkrijgbaar is dan heb ik ze thuis wel snel op tafel staan." Voorlopig blijft Helga doorgaan. Ze heeft veel plezier in haar werk en gaat nooit met tegenzin naar de winkel, want elke dag brengt weer nieuwe uitdagingen. "Ik ben nog jong, over stoppen denk ik nog niet na. Het zou zomaar kunnen dat ik hier over twintig jaar nog zit. Misschien kan ik de liefde voor bloemen doorgeven aan mijn kinderen. Ik heb het hier in ieder geval nog erg naar mijn zin. Plezier in mijn werk staat voorop. Bovendien bestaat de winkel in november vijftien jaar, en dat gaan we vieren!" <

Favoriete plek in de wijk van Regine

Rustpunt

De prachtige zijtak van deze boom aan de Van den Brandelerkade strekt zich uit over de Stadsmolensloot. Maar dat brengt de boom niet uit evenwicht. Hij staat stevig met zijn wortels in de grond. In de winter zie ik vanuit mijn werkkamer het karakteristieke silhouet en in de zomer het intense groen. Heerlijk rustpunt om tussen het werk door even naar te kijken.

**Wie meldt zich
aan voor de volgende
'Favoriete Plek'?**

Geef je op bij Rob Beurse.
info@robbeursefotografie.nl

Een foto van u op uw favoriete plek in de wijk?

Laat hem vastleggen door fotograaf Rob Beurse. Hij wil graag van die mooie plekjes in onze mooie wijk foto's maken. Hij combineert zo'n foto met een klein stukje tekst over waarom die plek uw

favoriete plek is.

Een van die foto's (uw keuze) krijgt u van hem als bedankje. Van de foto's en dat kleine stukje tekst maakt hij uiteindelijk een tentoonstelling.

Daarbij wordt in de komende uitgaven van de Wijkkrant steeds één van die foto's met het bijbehorende tekstje opgenomen. Als u hieraan mee wilt werken neem dan contact op via: email info@robbeursefotografie.nl of 06 - 511 637 80 <

Nieuw in de wijk: B-Fit Leiden looptrainingen van Saskia Bras

**'Sport
is mijn
passie en
die deel ik
graag met
anderen'**

door Margot Lodewijk

Foto: RobBeursee/fotografie

Hinkelen, planken, squads, rondjes op tijd... Onder leiding van Saskia Bras verzamelt zich op zondagochtend en dinsdagavond een enthousiast clubje renners, dat met haar werkt aan conditie en looptechniek. Een van de deelnemers doet verslag en vraagt tussen het rennen door naar haar motivatie om B-Fit Leiden op te zetten.

Zondagochtend, vlak voor half 10. Op straat overheerst nog de zondagsrust, maar opeens komen er vanuit allerlei hoeken sportievelingen aangefietst en -gelopen. Na wat gezellige prietpraat vraagt Saskia Bras (44) hoe het met iedereen gaat. Nog bijzonderheden? Spierpijn naar aanleiding van vorige training? Andere blessures? Vervolgens beginnen we met warmlopen en krijgen we de eerste tips: "Kin omhoog! Armen zwaaien langs de romp mee, maar de romp blijft stil."

Het is trouwens elke keer de vraag waar we heen rennen. Dat kan De Bult of Cronesteijn zijn, maar evengoed belanden we weleens op het schoolplein van de Josephschool, het voetbalveldje van park Matilo of het industrieterrein bij DZB. In ieder geval moet de plek geschikt zijn voor het losmaken van de spieren en looptechnische oefeningen. Saskia: "Om de training gevarieerd te houden wissel ik de plekken en de oefeningen af, en voeg ik spelelementen toe."

Sport als passie

Saskia heeft lang commerciële banen in de mediawereld gehad, maar na haar vierde kind wilde ze een andere kant op. Saskia: "In eerste instantie deed ik vrijwilligerswerk, maar op een gegeven moment vroeg ik me af: wat vind ik leuk om te doen? En ik realiseerde me dat het antwoord sporten was."

Vanaf haar twintigste is Saskia al gewend om flink te sporten. In eerste instantie volgde ze aerobic-lessen, later ging ze zelf ook aerobic-les geven. Rond haar dertigste ontdekte ze het hardlopen: "En dat vond ik heerlijk. Ik ben dan ook snel mijn rondjes gaan uitbouwen en het lukte me om steeds sneller te lopen. Nu ren ik twee keer per week. Daarnaast doe ik aan krachttraining en spinning, want ik vind het belangrijk om niet alleen duursport te doen."

Saskia was het les geven dus al gewend en had als aerobics-trainer gemerkt dat

ze het leuk vindt om mensen te motiveren en te stimuleren. Zo werd het idee geboren om B-Fit Leiden te beginnen, zodat ze van haar passie haar werk kon gaan maken. En om goed onderlegd van start te gaan heeft ze de laatste jaren allerlei opleidingen gedaan op het gebied van hardlopen, fitness, kettlebell en bootcamp.

Vol van start

Afgelopen september is Saskia begonnen met looptrainingen op zondagochtend, en al snel volgde ook een training op dinsdagavond. "Verder begeleid ik inmiddels een aantal mensen als personal trainer, zowel voor conditie- als krachttraining. Op dit vlak wil ik trouwens nog een extra opleiding doen, zodat ik ook mensen met wat verdergaande gezondheidsklachten goed kan begeleiden. En ik wil me verdiepen in de relatie sport en voeding."

De eerste ervaringen met B-Fit Leiden noemt Saskia heel positief: "Ik vind het leuk om bij een personal training een individueel plan op te stellen en de vooruitgang bij iemand te zien. En bij de looptrainingen zie je dat mensen toch nog even wat extra geven, zich aan elkaar optrekken, en zich na afloop heerlijk voelen."

Dat laatste kan ik als deelnemer alleen maar beamen: veel oefeningen zou ik zelf niet doen en er is altijd wel een moment in de training dat ik denk: als ik nu in mijn eentje was geweest, dan was ik hier afgehaakt. Maar dankzij Saskia en de groep zetten we door, en uiteindelijk gaan we – na nog 'even' wat buikspieroefeningen en een welverdiende cooling down – allemaal met een voldaan gevoel weer huiswaarts.

Tienrittenkaart

Saskia werkt met een tienrittenkaart om deelname aan de trainingen laagdrempelig te houden. En ze denkt erover om in de zomermaanden een extra trainingsavond in te lassen. Saskia: "Nu de dagen weer langer worden, hebben mensen weer meer energie, en is het weer aantrekkelijker om 's avonds lekker buiten te trainen."

Verder zoekt ze samenwerking met passende partners, zoals de Hardloopwinkel, waar je tien procent korting krijgt op vertoon van je tienrittenkaart. Ze is in gesprek met de Yogastudio aan de Maresingel. "Want rennen en yoga is een mooie combinatie. Daarom willen we samen een combi-tienrittenkaart aan gaan bieden."

Gratis proefles

Wil je een keer meedoen? Meld je dan aan voor een gratis proefles via www.b-fitleiden.nl. Het is voldoende als je een redelijke basisconditie hebt, verder maakt het niveauverschil niet uit, want iedereen kan meedoen op zijn of haar eigen niveau. <

advertentie

NIEUW!

IN LEIDEN

B-FIT LEIDEN

HARDLOOP- EN PERSONAL BUITENTRAINING

Als je liever in de frisse buitenlucht traint dan in de sportschool, kom dan sporten bij B-Fit Leiden!
Verzamelpunt hardlooptraining: Van Vollenhovenplein

MEER INFO? B-FITLEIDEN.NL

Woondromen waarmaken

Fides makelaars

fidesmakelaarsleiden.nl

KOM
JE OOK NAAR
'T KASTEEL?

Buitenschoolse Opvang en Gastouderbureau - 071-566 12 76 - www.tkasteel.nl

Herdenking door leerlingen Erasmus College

door Frans Hoek

Op 17 maart herdachten leerlingen van het Erasmus College uit Zoetermeer voor de tiende keer dat in 1943 alle zestig inwoners van het Joodse Weeshuis aan de Roodenburgerstraat werden afgevoerd en op vier na binnen enkele weken vermoord. Deze keer nam aan deze herdenking geen school uit onze wijk deel. <

Foto: FransHoekFotografie

**Zondag
29 augustus**

ProfBurgBal Toernooi!

door Jooop van Pijkeren

Zou het niet leuk zijn als er in de Professoren- en Burgemeesterswijk een voetbaltoernooi zou worden gehouden? Wij vinden van wel en daarom organiseert de Wijkvereniging haar eigen ProfBurgBalToernooi voor kinderen van zes tot twaalf jaar, wonend in de wijk.

Het toernooi zal plaatsvinden op zondag 29 augustus op het terrein van Trigon aan de Zoeterwoudsesingel. Er wordt gevoetbald op de kunstgrasvelden en een team bestaat uit vijf spelers. Vinden jij en je vrienden het leuk om mee te doen en wil je een team opgeven,

stuur dan voor 1 juni een e-mail naar secretaris@profburgwijk.nl met jullie namen, adressen en leeftijden en de naam van je team. Mail ook gewoon je gegevens door als je graag wilt mee doen maar (nog) niet voldoende teamleden hebt. Wij gaan dan proberen om een team voor je samen te stellen. Omdat de opzet van het toernooi afhangt van het aantal deelnemende teams ontvang je – als je je hebt opgegeven – na 15 juni een e-mail met daarin praktische informatie en de spelregels van het ProfBurgWijkToernooi. <

deschans:tandartsen

**algemene tandheelkunde: mondhygiëne: preventie: angst:
implantologie: moderne apparatuur: esthetiek: digitale techniek**

tandartsen : Babette Korteweg-Vissers en W.F. Beerman

Lammenschansweg 15a : 2313 DH Leiden
Inschrijven via de website of 071 514 21 00

www.deschanstandartsen.nl

Waardevolle samenwerking tussen het Ouderencontact ProfBurgwijk, gemeente Leiden en Hogeschool Leiden

Start van de pilot Langer zelfstandig blijven wonen in de wijk!

In het Woonmanifest dat we in september 2015 hebben opgesteld, vragen we de gemeente om gezamenlijk na te denken over de vraag: hoe kunnen senioren in onze wijk prettig zelfstandig blijven wonen? Ook de gemeente stelt zichzelf de vraag wat er voor nodig is om te zorgen dat inwoners nu en in de toekomst langer zelfstandig kunnen wonen. Veel mensen blijven langer vitaal en willen langer zelfstandig wonen dan vroeger.

Hoewel de vergrijzing in Leiden onder het landelijk gemiddelde ligt, zal het aantal 80-plussers in de komende 25 jaar bijna verdubbelen (van 3,7% van de Leidse bevolking in 2020 naar 6,8% in 2040). Op basis van landelijk beleid wordt van ouderen met lichtere ondersteuningsvragen (zorgzwaartepakket 1 t/m 3) verwacht dat zij zelfstandig wonen. In een zelfstandige huur- of aanleunwoning, in

een verzorgingshuis of in een eigen huur- of koopwoning.

De gemeente werkt graag op wijkniveau samen met inwoners en lokale partners. Zo kan gezamenlijk toegewerkt worden naar concrete oplossingen voor de toekomst. Vanwege ons actieve burgerinitiatief met een grote groep ouderen in de ProfBurgwijk en vanwege onze concrete vraag aan de gemeente, start de gemeente Leiden de pilot Langer Zelfstandig Wonen. In onze pilot, in maart van start gegaan, werken we samen.

Stap 1

Om de situatie in onze wijk beter in kaart te brengen, verspreiden we maart/april een enquête onder zoveel mogelijk 65-plussers in de Professorenwijk-Oost, Professorenwijk-West, Burgemeesterswijk en Rijndijkbuurt.

Stap 2

Op basis van de uitkomsten van de enquête organiseren we een bijeenkomst. Die vindt naar verwachting plaats in mei of juni 2016. In deze bijeenkomst gaat

de gemeente Leiden met de ouderen in gesprek. Ook andere belanghebbende lokale partners zullen worden uitgenodigd. Zo kunnen we gezamenlijk concreteriseren wat inwoners, lokale partners en de gemeente kunnen ondernemen om dat langer zelfstandig wonen in de ProfBurgwijk mogelijk te maken. Het wordt een pilot waarbij onze actieve deelname centraal staat! Bij het invullen van de enquête, en enige tijd later ook bij de bijeenkomst met zoveel mogelijk oudere wijkbewoners.

Als Stuurgroep zijn we erg blij met deze pilot. Het lijkt ons heel waardevol dat gemeente en burgers op deze manier samenwerken. We gunnen het ook alle andere wijken. En we zullen ons zo veel mogelijk ervoor inzetten om het een succes te laten zijn, zodat de gemeente veel reacties van ons krijgt en er een helder beeld ontstaat. U hoort er meer van en we rekenen op uw betrokkenheid.

<

Leiden, Leiderdorp

Met ingang van april 2016 beschikt de stad Leiden over een website (leiden-leiderdorp.buuv.nu) waar we als burgers vraag en aanbod aan elkaar kunnen voorleggen. Per wijk! Voor jong en oud.

BUUV is een digitaal systeem, maar het is ook de bedoeling dat er BUUV-steunpunten komen in de wijken waar iedereen terecht kan. Het kan dus ook zonder computer.

Wat hebben we daaraan?

Iedere Leidse burger, jong of oud, heeft wel eens een vraag of zou wel eens iets samen met een ander willen doen. Iedereen wil wel eens helpen en heeft wel eens hulp nodig. Op de foto ziet u een voorbeeld daarvan.

Wie organiseert dat?

De gemeente Leiden heeft aan Libertas gevraagd om een site voor Leiden te zoeken of zelf te ontwikkelen. In een paar andere dorpen en steden in Nederland is BUUV al actief, steeds weer een beetje anders maar allemaal BUUV. Leiden koos voor deze website: leiden-leiderdorp.buuv.nu

Waarom werkt het per wijk? Kan ik mijn vraag ook voorleggen aan een andere wijk of aan de hele stad?

Ja, dat kan ook. U kiest zelf voor een bepaalde wijk of voor de stad als geheel.

Blijf ik anoniem als ik reageer of kan de hele stad zien wat ik doe?

U kunt anoniem reageren, bijvoorbeeld om meer informatie te horen. Maar daarna moet u zich bekend maken bij de ander met of voor wie u iets wilt doen.

Kost het geld om mee toe doen?

Het antwoord is NEE. BUUV organiseert vrijwillige diensten – en niet betaalde dienstverlening. Voor betaalde diensten komt Ouderencontact Profburgwijk dit jaar weer met een nieuw Wijkkompas (2016-2017).

Oproep tot slot > BUUV-ambassadeurs gezocht

Een BUUV-ambassadeur is iemand die zich inzet voor de burenhulpmarktplaats. Het kan gaan om promotie-activiteiten of om het organiseren van een inlooppreekuur voor BUUV, het nalopen van vraag en aanbod, digitale ondersteuning, etcetera.

Als u zich wilt inzetten als ambassadeur voor BUUV, kunt u een e-mail sturen naar info@ouderencontactprofburgwijk.nl. U kunt ook even bellen met BUUV. Het telefoonnummer van het BUUV-Meldpunt is 071-707 4242. <

Ouderen Contact Profburgwijk

Géén leden, alleen belangstellenden. U kunt uw mailadres of postadres opgeven, dan houden we u op de hoogte via onze nieuwsbrief. U kunt er in dat geval op rekenen dat u het nieuwe Wijkkompas ontvangt.

Kijkt u eens op onze onlangs geïntroduceerde website

U kunt de Wijkgroep Ouderen op verschillende manieren bereiken:

E-mail: info@ouderencontactprofburgwijk.nl

Telefoon: 06 - 577 028 00 op werkdagen tussen 9.30 en 11.30 uur

Correspondentieadres: Rita de Boer, Asserstraat 66, 2313 GH Leiden

Website: www.ouderencontactprofburgwijk.nl

MOOI COLIJN

COLIJN
INTERIEUR

SINDS 1977

Hoge Rijndijk • Leiden • Verdamstraat 6 • colijninterieur.nl

De beste arbeidsrecht en ondernemingsrecht advocaten op 5 minuten fietsen:

Qisolute
Plantage 7
2311 JB LEIDEN
T 071 51 64 888
www.qisolute.nl

Hoe dichtbij kan goed advies zijn?
Plotselinge dreiging met ontslag?
Reorganisatie aangekondigd?

Overleg met ons over uw rechten en de beste tactiek. Deel uw zorgen over oneerlijke beoordeling of financiële gevolgen. Wij lopen vóór met onze kennis van het nieuwe arbeidsrecht (vanaf 1 juli 2015). Wij begeleiden u naar méér dan de aangeboden ontslagvergoeding of naar behoud van uw baan.

Altijd welkom voor oriënterend overleg met Jan Floris Holsteijn aan de Plantage nr. 7.

Wij hanteren niet alleen juridisch, maar ook psychologisch gereedschap. En ja, die anders-dan-anders-aanpak werkt. Vaak ver boven de verwachting van de betrokken partijen. Bij advisering en onderhandeling. Waar nodig met een procedure. U komt er beter uit met Qisolute.

- arbeidszaken
- ondernemingsrecht, transacties
- contractuele geschillen, advies dat werkelijk steun biedt

Qisolute is sponsor van Kunst over de vloer 2015

Jan Floris
Holsteijn
Advocaat,
mediator

Dirk Oomens
Advocaat

Bastiaan
Meijer
Advocaat

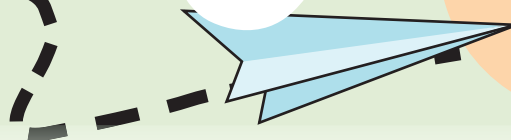
Simone Bos
Juridisch
medewerkster

qisolute

advocaten
mediators
conflictregie

'Ingezonden'

Uitbreidingsplannen Stedelijk Gymnasium Fruinlaan

Buurtbewoners blikken terug op informatiebijeenkomst

Op woensdag 13 januari 2016 komen veel buurtgenoten van het Gymnasium Athena, gelegen aan de Fruinlaan 15, bijeen op uitnodiging van rector Bart Vieveen en conrector de heer De Weert.

Doel van de bijeenkomst is het verstrekken van informatie over de uitbreidingsplannen van het Gymnasium. De heer Vieveen start met de informatie dat de school niet verder wil groeien in aantal leerlingen (= 1130). De aangekondigde uitbreiding is volgens de heer Vieveen noodzakelijk omdat de school op dit moment gebruik maakt van lokalen aan de Lammenschansweg. Er is daarom een aanvraag voor uitbreiding ingediend bij de gemeente, waarvoor de gemeenteraad in oktober 2015 een krediet van drie miljoen heeft toegezegd. De toekenning van het krediet betekent overigens niet dat ook het (schets)bouwplan al is goedgekeurd, hiervoor moet nog de gebruikelijke vergunningprocedure doorlopen worden. Vervolgens geeft de heer Arjan Brandon van Themelion een presentatie. De beoogde uitbreiding zal aan de achterzijde van het bestaande gebouw plaatsvinden. De huidige gymzaal zal op dezelfde locatie herbouwd worden en op de plek er naast (deel van de buitenplaats) wordt een extra gymzaal gebouwd. Deze gymzalen worden verdiept gebouwd zodat de hoogte beperkt blijft tot vier meter. Echter op één gymzaal worden acht klaslokalen geplaatst en hiermee wordt de totale hoogte van dit deel twaalf meter (12x14x30 meter)! Deze gymzalen moeten overigens buiten schooltijden ook open staan voor gebruik door derden.

De bouw zal volgens de heer Brandon gaan plaatsvinden in 2017 en gedurende het schooljaar gewoon doorgaan. Men zal rekening houden met de manier van bouwen om schade te voorkomen aan gebouwen in de directe omgeving. Ook

zal zorgvuldig omgegaan worden met de bomen en het groen in het algemeen. Al met al wordt het een enorm gebouw waarbij de twaalf meter hoogte onacceptabel is. Een gebouw van 12 meter hoog op deze plek heeft invloed op zon en licht voor de omliggende tuinen en huizen. Er is zorg over inbreuk op privacy (inkijk in de huizen) en geluidsoverlast door intensief gebruik van beide gymzalen (ook na schooltijden). Bovendien passen de plannen niet in het huidige bestemmingsplan zowel voor wat betreft deze hoogte als voor het te bebouwen oppervlak. Een aantal buurtgenoten heeft contact opgenomen met de gemeente Leiden. Zowel op niveau van de verantwoordelijk wethouder De Wit, als met enige ambtenaren van ruimtelijke ordening. In beide gesprekken is aangegeven dat participatie (overleg) een zeer belangrijke rol speelt, ook in dit project. Vervolgens hebben de bureaus, per brief, de rector van het

Gymnasium verzocht nader te overleggen met name in de voorfase van het project. Na veertien dagen is een reactie ontvangen van de conrector de heer M. De Weert met een verwijzing naar de al eerder geplande informatieavond in april a.s. Ergo, de buurtbewoners hebben van de conrector begrepen dat er geen prijs wordt gesteld op overleg met de buurtbewoners in deze voorfase. De bewoners hebben de indruk dat het Gymnasium overtuigd is dat het gebouw van twaalf meter hoog er gaat komen. Zij vinden dat het Gymnasium zich niet of in ieder geval onvoldoende openstelt voor alternatieven. De geldschietster en ambtenaren van de ruimtelijke ordening willen juist wel overleg. Het wordt een spannende tijd voor het Gymnasium en de Bezorgde Buurtbewoners. *Wordt vervolgd.* <

Bezorgde Buurtbewoners
Gymnasium

advertentie

www.dekinderhaven.nl

ALL INCLUSIVE KINDEROPVANG 0-12 jaar

Flexibel flexibele opvang uren mogelijk
onbeperkte ruildagen
verruimde openingstijden (7.00 – 19.00 uur)

NATUUR & BEWEGEN

ONTZORGEN warme maaltijd
zwemclub BSO

De Kinderhaven
KINDEROPVANG 0-12 JAAR

JE BLIJFT JE VERWONDEREN

Onze locaties
De Romeinen Alphen a/d Rijn
De Batavieren Leiden
De Watergeuzen Leiden

KLEINSCHALIGE KINDEROPVANG IN DE PROFESSORENWIJK

GASTOUDEROPVANG

HET BIJTJE

- Gediplomeerd en geregistreerd voor uw kinderopvangtoeslag
- Regelmatig dagschema
- Goedgekeurd door G.G.D. en in bezit van E.H.B.O. voor kinderen
- Altijd een vast gezicht voor rust, veiligheid en persoonlijke aandacht
- Indien u wenst is er extra aandacht voor verantwoorde voeding zonder kleurstoffen en schadelijke E-stoffen
- Al meer dan vijftien jaar ervaring
- Lichte woning met afgesloten tuin voorzien van gevarieerd veilig buitenspeelgoed
- *Direct plaats op maandag, dinsdag en donderdag*

**Bel 06-364 100 67 of mail naar
noeskabrandy@hotmail.com**

Salut

Uitvaartbegeleiding

Samen, stap voor stap

Sabien de Bruijne

Wasstraat 30

2313 JJ Leiden

06 39 18 80 35

info@salut-uitvaartbegeleiding.nl

www.salut-uitvaartbegeleiding.nl

delatête

Praktijk voor echte
huidverbetering

Een bezoek aan De la Tête is uniek.

Ervaar zelf het verschil en maak
vandaag nog een afspraak!

De la Tête, Praktijk voor huidverbetering

Marijke de Kok - van 't Hooft

Lammenschansweg 18, 2313 DM Leiden

Telefoon: 071-5156963

Email: marijke@delatete.nl

www.schoonheidssalon-delatete.nl

- Alleen gebruik van 100% natuurlijke producten
- Alle producten zijn vrij van parfum, minerale olie en chemische conserveringsmiddelen
- Analyse van de huidconditie geeft inzicht in de oorzaak. Hierdoor is echte huidverbetering mogelijk.
- Zelfs de meest gevoelige, allergische, acne- of eczeemhuid is goed te behandelen
- Acne-behandelingen kunnen voor vergoeding in aanmerking komen

Lid van branchevereniging ANBOS

Maatwerk

Samen met de klant op zoek naar de beste oplossingen

door Marijke Boter

U heeft ze misschien wel eens zien rijden in de buurt: de bussen van Maatwerk. Maatwerk is een timmeren onderhoudsbedrijf in Leiden, en veel van de werkzaamheden verrichten ze in de Professoren- en Burgemeesterswijk. Pieter Versnel en Menno de Jong vertellen over het bedrijf dat ze samen runnen.

"Ik ben in 1998 met Maatwerk gestart", vertelt Pieter. "Menno is er in 2008 bij gekomen, en sinds die tijd runnen we samen het bedrijf. Maar we zijn al langer bevriend met elkaar. Men zegt wel eens dat je dat niet moet doen, als vrienden samen een bedrijf leiden. Maar tot nu toe gaat het goed." Menno: "We doen verschillende verbouwingen. Soms werkzaamheden zoals een nieuwe badkamer of een dakkapel, maar ook grote projecten, bijvoorbeeld een verbouwing van een compleet woonhuis. We zijn eigenlijk voor alles in."

Van plan tot uitvoering

De taken hebben de twee eigenaren verdeeld. Menno zorgt voor het eerste contact met klanten, en gaat met ze om de tafel om een plan voor de verbouwing te maken. "Dat is wat ik ook hiervoor

gedaan heb, ik heb bij een architectenbureau gewerkt. Die ervaring neem ik mee in mijn werk. Daarna maak ik de offerte, en daarbij houd ik rekening met wat er eventueel nog bij zou kunnen komen aan kosten (het zogenaamde 'meerwerk'), zodat we altijd eerlijk zijn naar de klant en we later geen extra kosten in rekening hoeven te brengen." Als de plannen klaar zijn en het verbouwen kan beginnen, stuurt Pieter de uitvoering bij de opdrachtgever aan. "Ik doe dat niet alleen, we hebben nog drie man personeel in dienst. En daarnaast werken we vaak met een vaste groep zzp'ers."

Wat Maatwerk onderscheidt van andere bedrijven, is het contact dat er vanaf het allereerste begin tot de oplevering is. "Sommige mensen gaan eerst in zee met een architect om een ontwerp te maken, en dan komen ze bij ons. Vaak weten klanten niet dat het bij ons allemaal kan. Zo houd je het in een hand, en dat is voor de klant veel prettiger."

Elk huis een eigen verhaal

Waar Maatwerk ook rekening mee houdt, is het type huis waar ze verbouwen. "In de ProfBurgwijk staan voornamelijk jaren dertig woningen. Als we daar iets verbouwen, blijven we zo dicht mogelijk bij de stijl. Op een jaren dertig woning zet

je nou eenmaal geen kunststof dakkapel. Bovendien vertelt elk huis een verhaal, en daar willen we iets aan bijdragen."

Want het werk dat Pieter en Menno leveren, moet kwalitatief goed en duurzaam zijn, vinden ze. "Als bewoner wil je zo lang mogelijk plezier aan het resultaat van een verbouwing beleven. En als je nog eens gaat verhuizen, verkoop je je huis sneller als het goed onderhouden is."

Genoeg werk

Van de economische crisis heeft Maatwerk weinig last gehad. "We hebben werk genoeg. Dat is mooi, want één keer per jaar gaan we met ons bouwteam een weekend weg en dat kunnen we nog steeds doen", zegt Pieter. "We zijn bijvoorbeeld een keer naar Vilnius geweest. En iedere twee weken sluiten we de week af met een borrel, waar regelmatig ook klanten bij aanschuiven." En dat plezier vinden Pieter en Menno ook in hun werk erg belangrijk. "Het maken van een verbouwingsplan, bijvoorbeeld, vind ik een van de leukste dingen om te doen", zegt Menno. "Samen met de klant op zoek gaan naar de beste oplossingen, waar iedereen zich in kan vinden, en dan tot een uitstekend resultaat komen, dat is mooi." <

WINKELIERSVERENIGING • PROFESSORENWIJK

Prof. wijk

Keurslager Ed Nozeman
Bloemenshop Rozemarijn

Drogisterij/Parfumerie
van Hartevelt

Ellen's Store

Dierenspecialzaak
Knabbel en Babbel

Huidverzorgingsstudio
Ineke de Graaf

Weydeland
Kaasspecialzaak

Marthy's Haarstudio

Drankenhandel Leiden

Tandprothetische praktijk
R. Brouwer

www.profwijkwinkels.nl

Toen aan het begin van de twintigste eeuw de eerste contouren van onze wijk zichtbaar werden was het overgrote deel van de Leidse bevolking aangesloten bij een kerkgemeenschap. Ruim de helft van de bevolking behoorde tot de Hervormde kerk, een kwart was katholiek en de rest behoorde tot de wat kleinere geloofsgemeenschappen. Een verwaarloosbaar deel van de bevolking hing geen geloof aan. Met de groei van de stad en de stadsuitbreidingen in alle windrichtingen groeide ook de behoefte aan kerken in de stad. Alleen al aan de Lammenschansweg verrezen twee grote kerken, een Katholieke (1935, St. Petrus) en een Gereformeerde kerk (1939, inmiddels gesloopt). Tot ruim over de helft van de twintigste eeuw zou er ruime belangstelling blijven voor de diverse geloofsstromingen, hoewel het hoogtepunt toen al enkele tientallen jaren voorbij was.

en schakelstations in Groningen en Dordrecht. Zijn eerste wapenfeit was de verbouwing van café-restaurant 't Buitenhof in Den Haag. Zijn stijl laat zich het best beschrijven als sober maar wel stijlvol, met name door gebruikmaking van mooie materialen en een strakke afwerking. De Vredeskerk is daar een goed voorbeeld van. Vooral het gebruik van (gele) baksteen is een duidelijk herkenbare factor in zijn werk.

Vrede

Hoewel de plannen voor een nieuw te bouwen kerk al stammen uit de laatste oorlogsjaren wordt ruim twintig jaar later, op 5 september 1965, de eerste dienst gevierd. De naamgeving van de kerk is

geloofsstromingen, behalve de Islam. Ruim zestig procent van de Leidse bevolking laat zijn of haar gezicht niet meer zien in een kerk. Toch hebben kerken zeker nog bestaansrecht, niet in het minst door hun maatschappelijke functie. Zo biedt de Vredeskerk ook onderdak aan diverse verenigingen en gezelschappen, meestal met een zeker raakvlak. We zien bijvoorbeeld koren en muziekgezelschappen die er oefenen of er regelmatig stukken opvoeren.

Na een grote verbouwing waar de nodige aanpassingen zijn gedaan om de kerk aan de moderne eisen te laten voldoen, kon in 2015 met gerust hart het vijftig jarig bestaan gevierd worden. Door het

Foto: Hans Elstgeest

De Vredeskerk

Eigen gebedshuis

Bij de hervormde gemeenschap in onze wijk was duidelijk een behoefte aan een eigen gebedshuis, daar zij begin jaren zestig hun bijeenkomsten in diverse onderkomens hielden zoals de voormalige Oranje-Nassau mavo aan de Asserstraat. Ook in de voormalige 'sociëteit 't Profje', een houten keetje waar buurtactiviteiten plaatsvonden, deed dienst als kerk. Precies op die plaats verrees in 1965 de Vredeskerk. De in Hillegersberg geboren, doch Arnhemse architect George Hamerpagt tekende voor het ontwerp. Hamerpagt was gespecialiseerd in 'utiliteitsbouw', zeg maar alle gebouwen die niet voor bewoning geschikt zijn, zoals fabrieken, kantoren en in dit geval een kerk. Hamerpagt heeft zich onsterfelijk gemaakt met de ontwerpen voor onder meer het KEMA complex in Arnhem

dan ook terug te voeren naar de verschrikkingen van de Duitse overheersing en de enorme hang onder de bevolking naar vrede. De kerk staat op een bijzondere plaats in de wijk, bijna het geografische middelpunt en is dan ook niet over het hoofd te zien door de vele passanten die gebruik maken van de Burggravenlaan/De Sitterlaan.

Toen in de jaren zestig de bevolking zich steeds meer afkeerde van het geloof zag de hervormde gemeenschap zich genoodzaakt zich te verenigen met andere kerken. In de jaren zeventig volgde de eerste fusie en inmiddels is de kerk onderdeel van de Protestantse gemeente Leiden waaronder ook de Hooglandse- en de Marewijkgemeente behoren. Het aantal mensen dat nog ter kerke gaat is gedaald, een landelijke trend bij alle

aanbrengen van verlichting gericht op de klokkentoren zal dit gebouw nog in lengte van dagen ook 's avonds en 's nachts een baken in de wijk zijn. <

Bronnen:

- bouwbedrijf-paardekooper.nl
- con-amore.nl, dawwagiem.nl, mindfulness-trainingen.nl;
- *Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad: verzuiling en ontzuiling* (V. Sleebe);
- leidsch.nu;
- *Leids kerkblad, jaargang 25, nr 7: R. Ouwkerk, 50 jaar Vredeskerk*;
- nieuwsvanhier.nl;
- protestantsegemeenteleiden.nl;
- *Van stadspolder tot beschermd stadsgezicht* (T. van Duin, K. van Ommen);
- Wikipedia.

"Ga mee naar Ars!", zei de overbuurvrouw 35 jaar geleden uitnodigend tegen Clazien Juffermans. Clazien en haar man Dick hadden een delicatessenwinkel aan de Hugo de Vriesstraat, waarin zij beiden dagelijks met veel plezier de ProfBurgwijk voorzagen van hun patés, salades en andere heerlijkheden. Aan de overkant, voor het raam, stonden zulke leuke, zelfgemaakte beeldjes. Clazien voelde haar creatieve kanten kriebelen en ging een cursus volgen bij Ars Aemula Naturae.

Van cement tot rococo!

Op een maartse maandagochtend ontvangt Clazien Juffermans mij in haar zonovergoten keuken en echtgenoot Dick maakt van de koffie die hij serveert nog steeds een delicatessie. Om ons heen, in de woonkamer, in de voortuin, in de achtertuin: overal bronskleurige beeldjes, op sokkels of onder stolpen. Het wervelt en beweegt: menselijke figuren die dansen, sierlijk opwaaiende jurken, of stoeiende kinderen. Dieren zie ik ook: pikkende kippetjes, vogels op een tak. Het is klei, maar Clazien heeft er met haar vaardige handen leven en een ziel in geblazen. De bronsgroene kleur bereikt ze door de klei te bewerken met inkten en dunne kleilaagjes, engobes genaamd.

Twee beelden in de kamer contrasteren, door hun kleur en statische houding, nogal met het werk van Clazien. Ze zijn gemaakt door haar leermeester, Joop van Kralingen, en demonstreren hoe Clazien zich van zijn stijl heeft losgemaakt

en haar eigen weg heeft gezocht. Van statisch naar bewegend, van de monumentale mens naar het dagelijkse, om niet te zeggen, alledaagse leven in al zijn facetten. Van het nabootsen van een model naar vrije associatie. Het was deze Joop van Kralingen die Clazien stimuleerde om door te gaan met haar experimenten, die haar voordroeg als lid van de kunstenaarsvereniging Ars Aemula Naturae, en haar begeleidde naar een eerste succesvolle expositie in de Waag.

Toen de euro kwam en er bovendien aan drastische verbouwingen en veranderingen in de zaak niet meer viel te ontkomen, besloot het echtpaar Juffermans dat het tijd werd om afscheid te nemen van de delicatessenwinkel. Sindsdien kon Clazien zich volledig storten op het kunstenaarschap en zich verder professionaliseren. Clazien ging lesgeven in het buurthuis aan de

Oppenheimstraat, vervolgens in Matilo en tenslotte keerde zij terug naar 'Ars'. Daar geeft de zeventigjarige, vitale Clazien nu al twaalf jaar les, twee cursussen per week, zo'n dertig weken per jaar. En dan is er nog in augustus de driedaagse gips- en kleicursus. Het lesgeven is vermoeiend, omdat je lang moet staan, maar het geeft Clazien energie de leerlingen te inspireren en ze te zien groeien. Ze stimuleert haar cursisten om zich te ontwikkelen zoals zij dat zelf heeft gedaan, om vrij te durven zijn, om 'los te laten'.

Atelier

In de garage bevindt zich Clazien's atelier. Geen chique witte ruimte met metershoge ramen, maar gewoon: een werkplaats. Langs de wanden staan grote houten rekken, vol ondefinieerbare spullen en – ik herken ze al duidelijk – echte 'Claziens'. Een prachtige 'Europa' die bijna van haar bokkende Stier afbuitelt,

Kunstenares Clazien Juffermans

Foto's: Robbeurse Fotografie

een knorrend varken en een slapende schone op een rotsblok bevolken, tussen vele 'opwaaiende zomerjurken', de planken. Bij binnenkomst stuit ik op een grote vrouwentorso. Het zou zomaar de Franse koningin Marie Antoinette kunnen zijn. Zij draagt een jurk, met toefjes en ruches. Van cement!

"Ach ja, ik pruts gewoon maar wat", zegt Clazien laconiek. De koningin van cement heeft een karkas van kippengaas. Daaromheen en daarin 'frutselt' Clazien lappen, daarover gaat weer cement en zo 'bouwt' ze van dit prozaïsch materiaal een vrouw 'op', met een jurk, die van sierlijk kant en zijde lijkt gemaakt: "pure rococo!", zegt Clazien vergenoegd. En: "Het is vechten! Maar leuk!"

In de hoek – je zou hem bijna over het hoofd zien – de oven, een grote vierkante kast waarin alles wordt gebakken: een proces van enkele dagen. Eerst moet de oven – met het kunstwerk erin – een dag en een nacht opwarmen, dan duurt het

bakken zelf een etmaal en daarna koelt hij weer een dag en een nacht af.

Clazien inspireert, dat is duidelijk. Wanneer ik aan mijn tweede kop koffie nip, blader ik verlekkerd door de gids met het cursusaanbod van *Ars Aemula Naturae*. Ik heb er zin in gekregen eens een kijkje te nemen bij mijn gastvrouw in het leslokaal. En dat kan. Er zijn op verschillende momenten in het jaar open dagen.

Ik ga me eens oriënteren op www.arsaemula.nl.

Ars Aemula Natura: kunst die wedijvert met de natuur. Clazien wedijvert niet. Net als de beroemde Raphael lijkt zij de natuur moeiteloos te overtreffen¹. <

¹ Vrij naar het citaat op Raphaels graf in het Pantheon te Rome: *ille hic est Raffael, timuit quo sospite vinci, rerum magna parens et moriente mori. Hier ligt de beroemde Raphael. De Natuur vreesde, toen hij nog leefde, door*

hem te worden overtroffen en toen hij stierf, vreesde zij te sterven.

Bent u beeldendkunstenaar of kent u een kunstenaar in onze wijk neem dan alstublieft contact op met: redactie@profburgwijk.nl of 06 - 511 637 80

De pluimes, een boom die manna produceert

In mijn dromen
Zag ik bomen
Zo bros als leven
Gezondheid geven

Jørn Copijn, geb. 1941

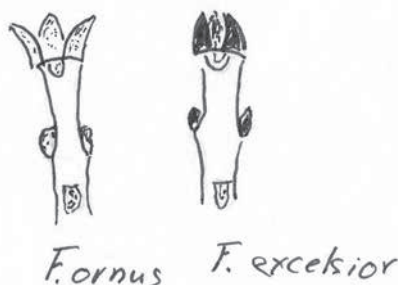
In het Bijbelboek Exodus staat het verhaal over het volk Israël dat tijdens haar tocht door de woestijn 's ochtends manna moest verzamelen om daarvan koeken te bakken. Er zal in de Vredeskerk en de andere kerken in de wijk ongetwijfeld wel eens over gepreekt zijn. Zouden de kerkgangers weten dat de pluimessen die dichtbij de Vredeskerk staan manna kunnen produceren? Daarom wordt deze boom ook manna-es genoemd. Naast het gebouw van Activite aan de Burggravenlaan zijn drie exemplaren te vinden.

Pluimes

Eind april is het niet moeilijk om naar een pluimes, *Fraxinus ornus* L. te zoeken.¹ Het is dan een opvallende boom met heel veel crème-witte bloemetjes in 20 x 15 cm lange pluimen. Ik heb een keer geprobeerd die bloemetjes te tellen en kwam op honderden per tros, te veel om te tellen. Door het grote aantal bloemetjes worden de bladeren verstopt. Deze bloemetjes zijn tijdens de bloei goed zichtbaar en heel toegankelijk voor insecten. Hun bouw is eenvoudig en insecten hebben geen ingewikkelde monddelen nodig om honing te verzamelen. Ook de stuifmeelkorrels zijn gemakkelijk te verzamelen en over te brengen naar andere bloemetjes. Het resultaat van het insectenbezoek is in het najaar en de winter goed te zien. Dan hangen de gevleugelde zaden (dopvruchten) in bundels aan de takken, gereed om door de wind naar een geschikte groeiplaats te worden gebracht. In die periode is het eenvoudig te zien of we

met een vrouwelijke of mannelijke boom te maken hebben. De pluimes is tweehuizig en in de vrouwtjes hangen de vruchten. Sommige soorten es, inclusief de pluimes, smokkelen met hun geslacht en doen – soms gedeeltelijke – aan geslachtsverandering. Vrouwtjes worden mannetjes of omgekeerd. Of een deel van de boom verandert of soms zelfs slechts een deel van de bloem (Zie R.E. Kooi & J. Versteegen, 2006. Boom in de Buurt, Ginkgo).

Pluimes en gewone es

Wereldwijd zijn er 48 soorten essen (zie Wallander, E. 2013. Systematics and floral evolution in *Fraxinus* (Oleaceae). Belgische Dendrologie Belge 2012:38-58). Zij groeien oorspronkelijk in droge,

rotsachtige streken in bossen en kreupelhout. Die zijn te vinden in de gematigde en subtropische gebieden van het noordelijk halfrond, zoals Zuid-Europa en West-Azië. In de lage landen van West Europa zijn ongeveer 15 soorten ingevoerd. In de Leidse Hortus Botanicus groeit bijvoorbeeld de smalbladige es, *F. angustifolia* Vahl. In de gemeentelijke nota 'Alle bomen tellen mee' (Gemeente Leiden, Dienst milieu en beheer, 2001) wordt de inheemse gewone es, *F. excelsior* L., als de meest aangeplante soort es genoemd. In die nota staat echter niets over de pluimes en dat komt waarschijnlijk omdat hij hier niet vaak te vinden is. Als wijkbewoners kunnen we daarom trots zijn op onze drie pluimessen! Een andere prachtige pluimes groeit op de begraafplaats Groenesteeg.

De pluimes en de gewone es kunnen door een paar opmerkelijke verschillen gemakkelijk met elkaar worden vergeleken. Achter de drie pluimessen staat een jonge gewone es en voor de Vredeskerk, dichtbij de brug, groeit een enorm, ongeveer vijftig jaar oud exemplaar. Beide soorten verliezen in de winter hun blad. Hun knoppen zijn erg ongelijk (zie afbeelding). In tegenstelling tot de pluimes begint de gewone es vroeg in

het jaar met het uitbotten. Er verschijnen dan piepkleine, nauwelijks herkenbare bloemetjes, die op kaviaar lijken. De bladeren laten zich pas na de bloei zien. De gewone es laat zijn bloemetjes door de wind bestuiven en heeft daarom geen last van bladeren. De bladeren van de pluimes komen gelijktijdig met de bloemetjes te voorschijn. Binnen het geslacht *Fraxinus* bloeien de meeste soorten op het hout – dit in tegenstelling tot de pluimes – en doen aan windbestuiving. De pluimes heeft 2 tot 4 paar blaadjes per blad, de gewone es – iets meer. De pluimes kan 20 meter hoog worden, de gewone 40 meter.

Essen horen thuis in de olijffamilie (Oleaceae), een familie waarin ook de olijfbom, de sering, de jasmijn, de forsythia en de liguster zijn ingedeeld.

Foto: JosVersteegen

Manna

Fraxinus is de geslachtsnaam van de essen. Het is een oude Latijnse plantennaam waarvan niet bekend is waar de naam van is afgeleid. (Backer, C.A., 2000. Verklarend woordenboek van wetenschappelijke plantennamen. Veen, Amsterdam). Als je een beschadiging aan de pluimes veroorzaakt, komt er sap uit. Het eerste sap daarvan verandert in een bittere stof, *fraxine*. Dit woord verwijst dus naar de geslachtsnaam. Het restant van het sap wordt een witte kristalvormige

massa die zoet smaakt en manna wordt genoemd. Dat is eetbaar en heeft een laxerende werking. Het is daarom niet verwonderlijk dat dit sap van de pluimes ook gebruikt wordt voor de productie van medicijnen. Daarom is de tekst van Jørn Copijn "Zo bros als leven, Gezondheid geven" goed toepasselijk bij de pluimes. De soortnaam *ornus* staat voor de 'manna-es' maar ook die afleiding is onbekend (zie Backer C.A.).

Sicilianen denken dat de winning van manna stamt uit de tijd dat de Arabieren daar de baas waren. In het Midden-Oosten worden namelijk op vergelijkbare manieren sappen gewonnen uit de tamarisk en sommige distels. Veel planten gaan net als de pluimes 'bloeden' als zij beschadigd worden, er komt vocht vrij. Dit vocht kan de plant beschermen tegen schadelijke organismen. Tevens helpt het om de wond van de plant te dichten.

Wanneer de pluimes in het westen is ingevoerd is onduidelijk. Volgens D. More & JK. White (2003. Cassell's trees of Britain and Northern Europe. Cassell) is de boom hier al sinds 1700 in cultuur. Of hij hier ooit gebruik is voor de winning van manna weet ik niet.

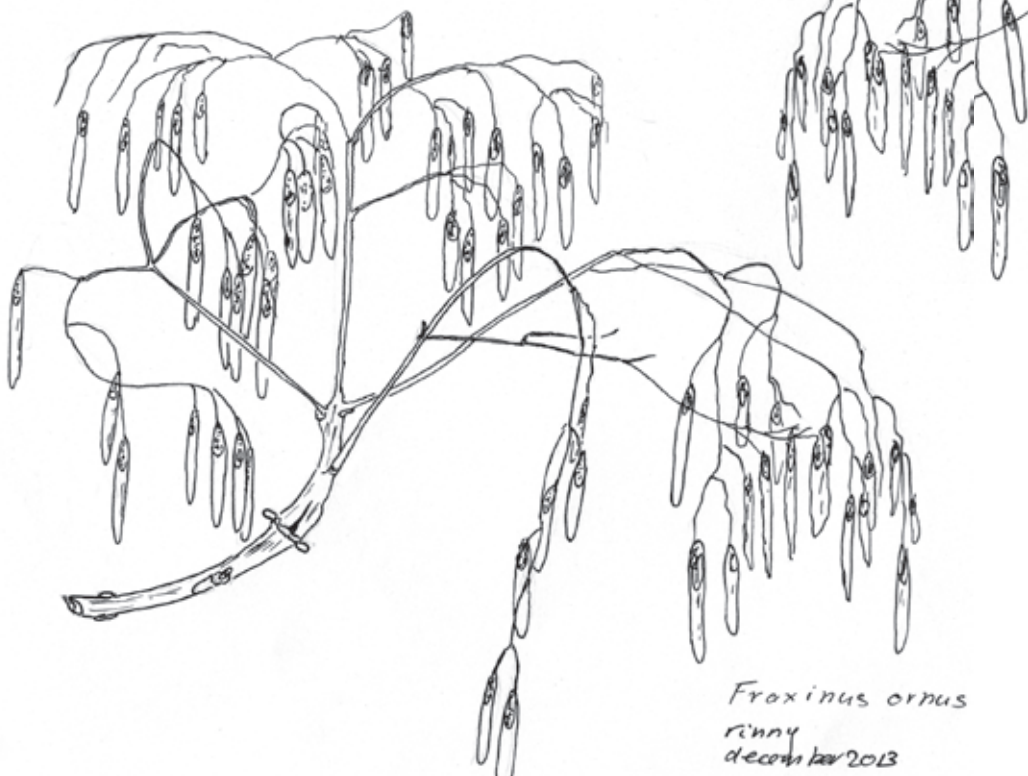
Plinius

Zoals ik al eerder schreef kwam de pluimes oorspronkelijk in Zuid-Europa voor.

Plinius, de Oudere (23-27) woonde in Novum Comum, het tegenwoordige Como in het Italiaanse Lombardije. Hij was een Romeins militair, letterkundige en amateur-wetenschapper. Plinius schreef in zijn levenswerk *Naturalis historia* (zie Van Gelder, J. M. Nieuwenhuis & T. Peters, 2004. Plinius: De wereld. Atheneum-Polak & Van Gennep, Amsterdam) over bomen, hun ontwikkeling en het gebruik ervan. Opmerkelijk is dat hij wel over de gewone es schreef en niet over de pluimes. Hij moet de boom zeker hebben gekend en hij werd in zijn tijd al gebruikt voor de manna productie.

Aangename boom

De volgende woorden zijn van Plinius: "Later hebben de bomen door hun sappen, die nog smakelijker zijn dan veldgewas, het leven van de mensen veraangenaamd". Ik vraag me af of Plinius toen hij dit schreef de pluimes voor ogen heeft gehad. Het mag natuurlijk geen aanleiding zijn om de proef op de som te nemen en te onderzoeken of het sap van de pluimessen in onze wijk op een vergelijkbare manier ons leven kan veraangenaamen. De pluimes veraangenaamt sowieso al de omgeving! <

Fraxinus ornus
rinny
december 2013

¹ Pluimes wordt uitgesproken als pluim es.

Binnen bij... De watertoren

Deze keer zijn we niet binnen bij een buurtgenoot, maar wel bij mensen die vanuit hun vele ronde raamkozijnen op onze buurt uitkijken.

Enkele jaren geleden waren Bert en Ria Uitterhoeve de gelukkige hoogste bidders toen de watertoren aan de Hoge Rijndijk te koop kwam. “Het was niet zozeer een droom die uitkwam, maar wel een project waar we direct heel gelukkig van werden”, vertelt Ria. Zij groeide zelf op aan de Hoge Rijndijk en ziet uit het raam nu de buurtkinderen spelen waar zij zelf jaren geleden ook rondhing; onder de brug en bij het pontje bij de Utrechtse Jaagpad. Voorde techneut Bert, geen Leidenaar van oorsprong is de watertoren het ultieme verbouwproject.

Steeds mooier

Na tweeënhalf jaar waren eindelijk alle vergunningen rond en inmiddels is het stel al twee jaar aan het verbouwen. Een deel, op veertien meter hoogte, is opgeleverd als woning en boven, onder en naast hen vindt continu de verbouwing plaats. Bert doet zoveel mogelijk zelf, met de hulp van bouwvakker Nico. “Mensen vragen me wel eens hoe ik het uithoud, continu leven met de verbouwingsoverlast, lawaai en stof, maar zo zie ik het helemaal niet. Ik zie vooral hoe het steeds mooier wordt. En ik zie wat

we al gedaan hebben. En ach, dat stof, dat went ook en wordt na een werkdag weer opgeruimd.”

B&B

Via de watertoren, gebouwd in 1908, werd begin twintigste eeuw de stad Leiden van water voorzien. Het waterleidingbedrijf pompte het water omhoog tot bovenin de waterbak. Daar was ruimte voor 1,2 miljoen liter water. Vervolgens stroomde het water vanaf twintig meter hoogte naar beneden zodat er voldoende druk kwam op de kranen in onze huizen.

Bert en Ria gaan straks op twee verdiepingen in de waterbak en het huis op het dak wonen. In het smalle deel, de hals wat voorheen één hoge ruimte was, komen vijf vloeren die uiteindelijk ruimte gaan bieden aan drie bed & breakfast-plaatsen. Op dit moment zijn ze bezig met de lift die uiteindelijk de negen verdiepingen met elkaar gaat verbinden. "We kunnen dit doen omdat Bert best handig is. Hij kan bouwkundig heel veel. En dat is echt nodig want in dit twaalfhoekige gebouw moet hij veel dingen zelf bedenken en ook zelf maken. Je kunt heel weinig standaardoplossingen gebruiken. Soms zijn ze hier bijna een hele dag alleen maar bezig met meten." Op de huidige tijdelijke woonverdieping, waar we een kopje thee drinken, ligt prachtig parket. Met het startpunt in het

de administratie en verzorgt plotselinge materiaaltekorten. "Door de jaren heen hebben we zoveel leuke mensen ontmoet dankzij de watertoren. Leveranciers bijvoorbeeld, die vinden het bijzonder om hier te mogen leveren en hebben daarbij vaak ook hun eigen verhalen. We zijn ook lid van de Watertoren Stichting en bezoeken hierdoor eenmaal per jaar een van de watertorens in Nederland. Het is leuk en leerzaam om dan ervaringen met elkaar uit te wisselen." De mooie ronde ramen op hun behaaglijke woonverdieping zijn wat vuil. "De glazenwasser is al een tijdje niet geweest omdat het de afgelopen tijd te hard heeft gewaaid. Hij wast de ramen vanaf de grond met een zeventien meter lange stok. Een hele kunst waar je ook nog goed gespierd voor moet zijn.

wat op te leuken hebben ze studenten van een kunstacademie uitgenodigd en die hebben bij elk rond raam een rond fresco geschilderd met het thema water."

Uitrusten

Terwijl wij praten timmert, meet, zaagt en kit Bert rustig door. "Alleen in de weekenden doen we niets. Dan gaan we naar de markt, eten een visje, drinken ergens wat, zo vinden we onze ontspanning. Je lichaam moet ook gewoon uitrusten." Ze verwachten dat ze nog zeker twee jaar aan het verbouwen zijn. Doemt daarna een zwart gat op voor Bert? "Nee, zeker niet. Bij onze woning komt ook een atelier voor Bert. Hij is creatief met glas en verf en gaat dan al zijn tijd daaraan besteden." Boven de voordeur is al een mooi voorbeeld van zijn kunst te zien. Wat veel mensen niet weten, is dat bij de watertoren ook een grote tuin hoort. "Daar staat nu van alles opgeslagen, maar toch heb ik er van de week al heerlijk in getuinierd. We hebben er twee jaar geleden elf fruitbomen in geplaatst, die steeds meer vruchten gaan geven." "Helemaal fantastisch was het hier met oud en nieuw op het dak van de toren. Overall waar je keek was prachtig vuurwerk. Het was geweldig!" Buurtbewoners die de watertoren van binnen willen zien, zullen nog een paar jaar geduld moeten hebben. "Als we klaar zijn, kunnen ook zij een keer een kamer huren en vanuit hun bijzondere slaaplocatie op grote hoogte hun wijk bewonderen." <

Foto's rechterpagina: Monica Wigman

midden. "Tja, je hebt hier nu eenmaal geen rechte hoek waar vanuit je kunt beginnen..." Bovendien vindt Bert het een sport om aan bouwmaterialen te komen via internet. "We hebben gelukkig ook de tijd om te zoeken naar een goede deal en een goede oplossing. Zo zijn we met de keuken wel zes maanden bezig geweest om het goed uit te zoeken. Je kan het maar een keer uitgeven."

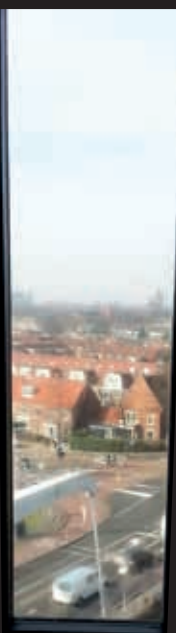
Administratie

Ria doet alle taken die niet met het verbouwen zelf te maken hebben. Ze regelt

De zware gietijzeren pijpen waardoor het water werd aan- en afgevoerd hebben ze intact gelaten en geschilderd in de oorspronkelijke kleuren. "Dat vinden we een mooi authentiek detail en zo zijn er natuurlijk wel meer. We proberen alles met zorg en respect voor het monument te verbouwen." Markant detail zijn ook de ronde schilderijen naast de ronde ramen op de ribben die de waterbak dragen. "Hierboven kwamen regelmatig mensen van het Waterleidingbedrijf samen. Zij hadden hier bijvoorbeeld klaverjasavondjes naar verluid. Om het

Oproep: wie heeft nog foto's?

Ria en Bert maken veel foto's van hun verbouwing en willen daar uiteindelijk een mooi boek van maken. In dat kader hebben ze ook een oproep voor alle wijkbewoners: heeft u nog een foto van vroeger waar de watertoren op staat? Van de bouw zelf hebben ze helemaal niets. Ze zouden het zeer waarderen als u hen daar mee helpt. Gewoon een keer langs brengen, de ontvangst zal hartelijk zijn.

mr. Nicolaas de Ridder

In deze rubriek wordt een burgemeester, naar wie een straat is vernoemd, uitgelicht. Deze keer is dat mr. Nicolaas de Ridder. (ambtsperiode 1903-1909).

En wederom is een Leids burgemeester op vrij jonge leeftijd in het harnas gestorven. Na Van den Brandeler (63 jaren oud), De Laat de Kanter (65 jaren oud) en Was (57 jaren oud), sterft op 61-jarige leeftijd mr. Nicolaas de Ridder op 20 november 1909 na slechts zes en een half jaar burgemeester van Leiden geweest te zijn. Zijn dood is een gevolg van 'pleuritis', longvliesontsteking. Waarschijnlijk is ook de combinatie van het burgemeesterschap en zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer een dusdanig zware belasting dat dat zijn gezondheid heeft ondermijnd.

Is het ambt van burgemeester van Leiden dan zo zwaar? Feit is dat Leiden ten tijden van de eeuwwisseling voor grote uitdagingen staat. De stad zal enorm in oppervlakte toenemen, grote hoeveelheden nieuwe bewoners aantrekken en grootschalige infrastructurele veranderingen

ondergaan. Ook de opkomst van de moderne industrie en dan met name de komst van leidingwater, gas en elektriciteit vergt veel bestuurlijke inzet.

Na de eeuwwisseling begint ook het politieke landschap meer kleur te krijgen. De eerste politieke partijen ontstaan en vertegenwoordigen meestal een bepaalde geloofsstroming, een zogenoemde 'zuil'.

ARP

Een van die eerste politieke partijen in het speelveld is de Anti Revolutionaire Partij, kortweg ARP. De partij ontstaat uit een reeds bestaande politieke beweging en de naam van de partij verwijst naar de afkeer van de ideologie van (na) de Franse revolutie. De partij is opgericht door Abraham Kuyper en heeft dan een grote achterban in de gereformeerde gemeente, de partij heeft vooral veel aanhang in Friesland, Overijssel en Zeeland. De ARP

heeft een aantal politieke kopstukken gekend in haar bestaanshistorie; naast Kuyper zijn dat onder meer Hendrikus Colijn, Jelle Zijlstra en Willem Aantjes. In de jaren zeventig gaat de partij op in het CDA, waar ook de CHU (christelijk) en de KVP (katholiek) in opgenomen worden. In 1980 is de ARP officieel ontbonden. We dwalen af. Hoewel... burgemeester De Ridder is de eerste burgervader in de lijst die een politieke partij aanhangt. Het is dan ook de grote Abraham Kuyper in eigen persoon die zorg gedragen heeft voor de benoeming van De Ridder in Leiden.

Zoals eerder beschreven zou dit burgemeesterschap echter van korte duur zijn. Niet dat De Ridder roemloos ten onder is gegaan, zeker niet. De Ridder heeft voldoende voor Leiden kunnen betekenen. Veel projecten, gestart door een van zijn voorgangers, heeft hij tot een

goed einde gebracht (uitbreiding gasfabriek bijvoorbeeld). Ook heeft hij enkele projecten opgezet die weer door een van zijn opvolgers zijn afgerond (voorbereiding aanleg elektrische tram). Zo is er lang voor de daadwerkelijke demping al geld vrijgemaakt voor het droogleggen van het Leidse Levendaal, maar ook voor andere infrastructurele verbeteringen. De Ridder maakt zich sterk voor een goede politiemacht en zorgt voor een goede

veert hij tot Officier van Justitie, eerst bij de arrondissementsrechtbank te Tiel en dan bij de arrondissementsrechtbank te Groningen. Eenmaal ingezetene van deze stad zet hij de eerste politieke stappen als lid van de gemeenteraad van Groningen (1901). Bijna tegelijkertijd wordt hij benoemd tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal als afgevaardigde voor het kiesdistrict Wijk bij Duurstede. In 1903 wordt De Ridder dan ook nog

Leidenaars van dienst te zijn. Hij woont tijdens zijn ambtsperiode in het schitterende pand Rapenburg 65 met zijn vrouw Carolina Henriëtte van Petersom Ramring, met wie hij in 1886 in het huwelijk was getreden. Zij is zijn tweede vrouw. Zijn eerste vrouw, Margaretha Anna Isabella van Damme Jalink met wie De Ridder in 1879 trouwde was in 1883 overleden. Uit dit huwelijk was in 1882 een zoon geboren.

Zoals elke burgemeester heeft ook De Ridder een lange lijst neven- en erefuncties, de 3 October vereeniging, het college van curatoren van de universiteit, de commissie van toezicht voor de Kweekschool voor de Zeevaart, om er maar een paar te noemen. Voor deze inzet wordt hij beloond: Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw (1898) en Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau (1906). In 1909 komt het einde. Na een kortstondig en heftig ziekbed overlijdt De Ridder in Leiden. Zijn lichaam is begraven op het kerkhof van de Hervormde Gemeente te Oegstgeest. De grote opkomst bij deze plechtigheid bewijst hoe geliefd deze burgemeester toch blijkt te zijn geweest. <

salariëring. Hij staat aan de basis van de ingebruikname van een elektrische centrale en op cultureel gebied staat hij zijn mannetje met de uitbreiding van de kunstcollectie van de Lakenhal.

Levensloop

Nicolaas de Ridder wordt in 1848 in Utrecht geboren, Daar brengt hij ook zijn jeugd door. Na de kostschool van A.H. Raabe gaat hij naar het Utrechtse Gymnasium waar hij in de derde klas instroomt. Daarna volgt de studie aan de Utrechtse Hogeschool in het Romeins- en hedendaags recht. Hij sluit zijn studie af in 1875 waar hij magna cum laude promoveert op de dissertatie 'Het kopierecht'. Zijn professionele loopbaan start in Tiel waar hij zes jaar als ambtenaar verbonden is aan de kantongerechten in het arrondissement Tiel. Daarna is hij enkele jaren substituut-officier van justitie te Winschoten en Utrecht. In 1893 promo-

opgezadeld met het hoofdbestuur van de stad Leiden.

Leiden

Weer een buitenstaander dus. De Ridder had geen enkele binding met de stad en kende de stad ook niet. De Leidenaar keek dus met argusogen naar deze nieuwkomer. Al snel werd de nieuwe burgemeester betiteld als stijf, onverzettelijk en ernstig.

Hoewel hij in zijn jonge jaren een stuk losser is, is zijn optreden in de beginperiode in Leiden ietwat ongemakkelijk. Hij beschikte namelijk niet over de capaciteiten om zich snel geliefd of populair te maken bij de bevolking. In het openbaar lijkt hij een moeilijk te benaderen mens. Maar veel daarvan blijkt uiterlijke schijn, in hem schuilde een man met warme belangstelling voor de medemens, een vriendschappelijke inborst en met een enorme drang om Leiden en de

Bronnen:

- dbnl.org (jaarboek van de maatschappij der Ned. Letterkunde 1910);
- *Jaarboek 1911, historische vereniging Oud Leiden (in memoriam P.E. Briët)*;
- *Leiden, de geschiedenis van een Hollandse stad, deel 4*;
- Longfonds.nl;
- *Parlement & Politiek, parlement.com*;
- Wikipedia.

Foto's:

- *Levendaal: juli 1923, Rijksdienst v/h Cultureel Erfgoed*;
- *Portret De Ridder: Leidsch Dagblad*;
- *Portretten Kuyper, Colijn, Zijlstra en Aantjes: Wikipedia, beeldbank Nat. Archief*;
- *Rapenburg 65: 1907, Goedeljee*.

Siergrassen

Lange tijd was het enige siergras dat je nog wel eens zag in tuinen een grote pol pampasgras, meestal midden op een grasveld. In de jaren tachtig van de vorige eeuw is daar verandering in gekomen. Piet Oudolf was een van degenen die op zoek gingen naar een meer natuurlijke, lossere manier van beplanten en zo de siergrassen ontdekte. In zijn tuinen combineert hij sterke vaste planten met grassen, waarbij vorm en structuur belangrijker zijn dan kleur. De grassen met hun beweeglijke, subtiele bloemaren weven zich tussen de vaste planten en vormen rustpunten in de border. Sindsdien is het gebruik van siergrassen langzaam gewoon geworden.

Er zijn zo veel verschillende soorten grassen dat er voor elk plekje in de tuin wel een geschikt gras te vinden is. Ze variëren in hoogte van 10 cm tot 2,5 m. De lage soorten zijn geschikt als randplant, de hele hoge als solitair. Grassen zijn er ook in allerlei tinten en sommige krijgen mooie herfstkleuren. En daarna is het

nog niet afgelopen. De grassen verkleuren naar strogeel en bruin en de uitgebloeide bloeipluimen blijven nog de hele winter aanwezig in de tuin. Vooral met sneeuw en rijp een prachtig gezicht. En dan zijn ze ook nog eens heel sterk en makkelijk. Ze kennen geen ziektes en hebben nauwelijks onderhoud nodig. In het vroege voorjaar, februari of maart, worden de afgestorven grassen kort afgeknipt. De groenblijvende soorten hoeven alleen maar een beetje gefatsoeneerd te worden. Het enige nadeel is dat het na het afknippen even duurt voordat ze weer helemaal terug zijn. Je zit dan tijdelijk met wat gaten in de border. Maar dit is op te lossen door er bollen vlak naast te planten, en vroeg bloeiende vaste planten waarvan het blad na de bloei weer verdwijnt of lelijk wordt, zoals oosterse papaver, voorjaarszonnebloem of gebroken hartje.

Planten in het voorjaar

Een mooi gras voor een (droog) hoekje in de zon is het lampenpoetersgras. Het heeft een overhangende groeiwijze, als een bol, en mooie borstelige pluimen in het najaar. Dit is het meest bekende siergras, dat in tuincentra volop wordt aangeboden als hij in bloei staat. Kom niet in de verleiding om er dan een te kopen, want de kans is groot dat hij de winter niet doorkomt. De beste planttijd voor grassen is in het voorjaar. Bij planten in het

najaar vormen ze niet meer genoeg wortels om de winter door te komen en rotten ze vaak weg.

Panicum virgatum, het vingergras, groeit rechter en hoger, en kent verschillende soorten met mooie kleuren, met blauwgrijs blad of rood aangelopen bladpunten. In de loop van de zomer kleuren deze steeds roder. Ze hebben allemaal mooie herfstkleuren.

Het diamantgras, *Calamagrostis brachytricha*, is een prachtig gras met grote witte bloemplanten waar bij vochtig weer waterdruppeltjes in schitteren.

Luzula nivea en *Carex plantaginea* zijn laagblijvende grassen, tot ongeveer 40 cm, die het ook nog goed doen op een droge schaduwplek. Ze blijven allebei groen in de winter, net zoals *Carex morrowii* 'Variegata', een subtiel gestreept gras, voor wie van bont blad houdt. Ook mooi voor in de schaduw is *Millium effusum* 'Aureum', het bosgierstgras. In het voorjaar loopt het geel uit en laat het donkere plekkjes oplichten. Voor een vochtige of natte plek bij een vijver zijn *Carex elata* 'Aurea' en *Carex muskingumensis* heel mooi. Dit zijn maar een paar voorbeelden van grassen die geschikt zijn voor in de border. In een goed tuincentrum zijn er nog veel meer te vinden en het is nu de tijd om ze te planten! <

advertentie

Alchemilla

Tuinontwerp- en adviesbureau

Marian Rappoldt
De Sitterlaan 75
Tel.: 071-5135142 of 071-5661405
E-mail: info@alchemillatuinontwerp.nl
www.alchemillatuinontwerp.nl

Folder op aanvraag

De wijkmakelaar van de Professorenwijk en de Burgemeesterswijk

Gijs de Kok, RE/MAX Makelaars Gilde Leiden

T +31(0)71-5162372 | E gijdsdek@remax.nl | www.remax.nl/gijdsdek

The Sign That Brings You Home®

Huber 06 - 546 922 87

**bouw & installatie
glas in lood**

- ↳ Kleine en grote verbouwingen
- ↳ Onderhoud en renovatie
- ↳ Loodgieters- en dakwerk
- ↳ Glas in lood

huberbouw.nl ↳ **huber-glasinlood**

E-mail: info@huberbouw.nl ↳ Rooseveltstraat 6 J ↳ Leiden

Taxi nodig ?

Reserveer de Premium Electric
Tesla Model S
Uitstootvrij voor uw en ons milieu

WWW.ELTAX.TAXI

(innovatief sinds 1933)
071-5212144

Ontdek nieuwe vergezichten en kom inspiratie opdoen in de Zonneboom: een plek waar je je ontwikkelt!

Vrijdag 15 april

Cursus Associatieve Economie

Met John Hogervorst. De eerste van 8 bijeenkomsten over een andere economie en de weg daar naar toe. Vraag nadere informatie. **Van 13.30 tot 17.00u**

(Data: 15/4, 20/5, 10/6, 9/9, 23/9, 7/10, 4/11 en 25/11.

Zondag 24 april 2016

Kunst en drempelervaringen

Een middag vol vragen en gesprek met Wil Uitgeest

Deze middag wordt aan de hand van een powerpoint-presentatie zichtbaar gemaakt hoe de ontwikkeling van de (westerse) mens tot uitdrukking komt in de kunst die hij maakt. Wat zegt deze ontwikkeling over de mens, welke ontwikkelingskansen liggen hier en wat merken we hiervan in het dagelijks leven?

Van 13.30 tot 17.00 uur / Kosten: € 35,- / svp vooraf aanmelden!

Maandag 25 april 2016

Oriëntatie & Inspiratiemiddag

Sociale driegeliding en Dynamische oordeelsvorming

Een middag waarin jouw vragen over de wereld en jouw betrokkenheid bij de toekomst centraal staan.

Met John Hogervorst en Martin van den Broek.

Tijd: 13.30 - 17.00u / Kosten: € 32,50 / svp vooraf aanmelden!

WELKOM IN DE ZONNEBOOM !

De Laat de Kanterstraat 5 / 2313 JS Leiden

T: 071 512 3137 / E: info@dezonneboom.nl

www.dezonneboom.nl

Garage Peter

- Apk
- Onderhoud
- Reparaties

Al meer dan 35 jaar een betrouwbaar en betaalbaar adres voor alle reparatie werkzaamheden aan uw auto

Gerestraat2 / 2311 NW Leiden
071-5143050 / 06-17421125
www.garagepeterleiden.nl

Vereniging **Professoren- & Burgemeesterswijk**

colofon

De Wijkkrant is een uitgave van de Vereniging Professoren- en Burgemeesterswijk te Leiden.

Hoofdredactie: Rob Beurse
Eindredactie: Margot Lodewijk en Rob Beurse
Redactie: Rob Beurse
Kopij en informatie: redactie@profburgwijk.nl
Internet: www.profburgwijk.nl
Webmaster: Marijke Boter
Vaste medewerkers: Alfred Dernison, Coco Hoek, Hans Elstgeest, Frans Hoek, Marian Rappoldt, Rinny E. Kooi, Marijke Boter, Margot Lodewijk, Riekje Renes, Monica Wigman, Nynke Smits, Gesineke Veerman, Johan Splinter, Dorien Janssen.
Foto's en illustraties: Frans Hoek, Jos Versteegen, Rinny E. Kooi, Rob Beurse en anderen.
Ontwerp, layout en intermediair: www.beau-design.nl (06 - 53.60.95.90). **Oplage:** 3.750 ex.

Wijkkrant 65 komt uit in september 2016.
Deadline kopij: 17 augustus 2016

A.G. Tuinen

5% korting bij volledige aanleg of renovatie van uw tuin

10% korting op het maandelijks onderhoud van uw tuin

UW WIJKHOVENIER

Professoren- en Burgemeesterswijk

Voor voorjaars- en/of najaarsnoei, tuinadvies, onderhoud, aanleg, renovatie of beplanten van uw tuin.

Bij A.G. Tuinen bent u op het juiste adres. Bel of stuur een e-mail voor een vrijblijvende afspraak.

T | 06 - 46124214
W | www.ag-tuinen.nl
E | info@ag-tuinen.nl

KONINGS-DAG

Daar ben je bij!

'Oranjeplein'
(kruispunt
Cobetstraat-
De Laat de
Kanterstraat)

Een gezellige dag
voor jong en oud

voor de Professoren- en Burgemeesterswijk & Rijndijkbuurt

27 APRIL GROOTS ORANJEFEEST

programma

- **10.00 uur** ■ **Oranjeplein open** ■ Catering open
■ Opstellen kinderoptocht, start kaartverkoop voor kinderspelen en consumpties
- **10.30 uur** ■ Start **kinderoptocht 'Helden'**, met fanfarecorps Jong K&G
- **11.00 uur** ■ **Officiële opening** Koningsdag 2016
■ **Prijzuitreiking** kinderoptocht
- **11.30 uur** - **14.00 uur** ■ **Kinderspelen** met o.a. een luchtspringkussen en grote zandbak
■ verkoop **lekkere hapjes en drankjes**
- **12.30 uur** - **14.00 uur** ■ Jonge talentvolle buurt-DJ's met sfeervolle achtergrondmuziek
- **14.00 uur** ■ **Wielervedstrijd** en dit jaar nieuw: ■ **een sluipdoor kruipdoor gangenstelsel op wielen**
14.00 uur ■ **Podium talenten** en **jonge artiesten** uit de wijk.
- **17.00 uur** - **17.45 uur** ■ Voorstelling voor jong en oud van **Kindercircus Miloco**.
- **17.00 uur** - **18.30 uur** ■ **Talking Loud** met bekende covers
- **19.00 uur** - **20.30 uur** ■ **De Ommedijk** met alle nummers van De Dijk!
- **21.00 uur** ■ Officiële **afsluiting** Koningsdag 2016

Alleen mogelijk met jouw hulp!

Alleen met voldoende vrijwilligers kunnen we dit geweldige totaalfeest houden. We kunnen nog steeds hulp gebruiken. Bijvoorbeeld bij: opbouwen en afbouwen, kinderspelen, wielrennen, kaartverkoop.

**Laat even wat van je horen!
We zijn je zeer dankbaar!**

Jocelijn van Wijk
Angela Poort
koningsdagindewijk@gmail.com

Kinderoptocht 'Helden'

Dit jaar is Helden het thema van de kinderoptocht! Kom verkleed als jouw held en loop met je broertje en zusje mee in de optocht door onze wijk. En doe je best want de drie mooiste 'helden' krijgen een echte beker! De optocht start om 10.30 uur bij de zandbak.

Oudhollandse Kinderspelen

Na de officiële opening beginnen om 11.30 uur op het plein de Oudhollandse kinderspelen, inclusief groot springkussen en reuze zandbak voor de kleintjes. Met de speciale kinderkaart van slechts € 5,- kun je aan alle spelen meedoen, krijg je limonade en een lekkere pannenkoek! Vanaf 14.00 uur zijn er nog meer activiteiten, zo is er - nieuw dit jaar! - een kruipdoor, sluipdoor gangenstelsel op wielen waarin je met of zonder lampje doorheen kunt kruipen. Binnen in de grot zijn infrarood camera's aanwezig en buiten staan televisieschermen zodat we van buitenaf de 'speleologen' kunnen volgen. En om 17.00 uur geeft kindercircus Miloco een voorstelling.

Vrijmarkt

Opnieuw is er rondom het Oranjeplein en in de zijstraten een vrijmarkt. Let op:

- Geen handel en geen etenswaren!
- Alleen tweede hands spulletjes.
- Wie het eerst komt, wie het eerst maalt.
- Alleen op de stoep, niet op de weg!
- Sommige straattedelen direct aan het plein zijn afgezet voor andere bestemmingen.
- Volg de aanwijzingen op, de organisatie heeft altijd het recht een plek op te eisen.

Het Rad van Avontuur

Ook deze traditie blijft: om 15.00 uur, 16.00 uur en 17.00 uur draait het Rad van Avontuur voor kinderen en volwassenen, met leuke prijzen.

Volop eten en drinken

De hele dag kun je allerlei eten en drinken kopen. Buurtwinkel Vahrmeijer en cateraar De Vriend staan buiten met kraampjes en vanaf 17.00 uur zijn er heerlijke maaltijden te krijgen voor een goede prijs.

Podium voor beginnende DJ's & jeugdbandjes!

'Draai een plaat en laat je horen'

Dit is jouw kans om voor een publiek op te treden! Ben jij een jonge talentvolle DJ of een podiumtalent en wil je laten zien en horen wat je kunt, meld je dan snel aan bij ludwig@therockschool.nl Het programma wordt gemaakt in samenwerking met de Leidse Rockschool van Ludwig Smith.

Lekker Live Muziek

Vanaf **14.00 uur tot 21.00 uur** is er lekkere live muziek met jeugdbandjes en jonge artiesten uit de wijk. Om 17:00 uur trapt de negenkoppige band **Talking Loud** af met allerlei bekende covers, soul en disco hits. Aansluitend vanaf 19.00 uur gaat het dak eraf met de zeven man sterke formatie **De Ommedijk**. Zij spelen allemaal nummers van De Dijk, waaronder de welbekende meezing hits, maar ze wagen zich ook aan minder bekende liedjes. Ook dit jaar zijn wijkbewoners weer goed vertegenwoordigd in de bands.

Lid worden wijkvereniging

Dit grote evenement wordt georganiseerd door de Wijkvereniging Professoren- en Burgemeesterswijk. Dat kan alleen met jouw steun. Nog geen lid? Word het ter plekke en ontvang een fraai boek over de geschiedenis van onze wijk.

Dank aan onze sponsors:

- **Barthen Toiletcabines** ■ **Kinderopvang 't Kasteel** ■ **Fides Makelaars** ■ **Snijders Textiel/Mode**
- **Belastica administratie- en belastingadviseurs**, **Okey Assurantiën**, **Keij Beheer** ■ **Gezinus Wolf Administratie en Advies BV**
- **BMS Netwerk Notarissen** ■ **RE/MAX makelaars Gijs de Kok** ■ **Fysiotherapie Groepspraktijk van der Salm**
- **Van Overbeeke Advies** ■ **Kerkvliet Makelaars** ■ **Oranje Vereniging Leiden**

Griffioen Precious Presents, The Rockschool, Janson OG, Hendo, Brothers in Art, Drive4all verkeersopleidingen, Administratiekantoor B.J.J. Boter, Smallsteps, Maatwerk